

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's előléptetések; budapesti napló: a' budapesti gyógyszerészek czélszerű határozata, idővátozás, magyar játékszini előadások; zágrábi főispáni székfoglalás; különféle: Nagy-Károly-vidéki hírek, szarvasi ünnepély, Szatmár megye határozata a' Kölesy elleni rágalom ügyében; Gerzon Antal †; 's a' t.) Amerika. Spanyolország (ministerváltás hírek; új ministerség; cortesviták; harcztéri hírek; 's a' t.) Anglia (kéményseprő fia a' királyné szobáiban; Canada 's Durham helyzete; Colborne canadai főkörmányzó; az éjjeli radical gyűlések megtöltve; O' Connellnek jószágot akarnak venni; 's a' t.) Franciaország (Kleber temetése; kamranítás; Lajos Fülöp trónbeszéde; Gérard felszólítása a' nemzetországhoz; rheimsi zavar; Lobau és Choudieu temetése; 's a' t.) Németország. Belgium. Olaszország. Hollandia. Törökország. Lotto. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fősége következő legf. kézirátát méltóztatott Pálffy Fidél gróf magyar kir. udv. kancellárhoz bocsátani: „Kedves Pálffy gróf! Tekintetbe vevén az Ön 1838ki dec. 9kén hozám intézett előterjesztésében foglalt okokat, jónak találok Önt az udv. kancellári hivataltól fizetése megtartásával fölmenteni, 's különös kegyelem tanúsításul 's teljes megismerésül az Ön minden alkalomkor nyilvánított, személyem 's az ország iránti, rendületlen hűségének 's ragaszkodásának, az arany gyapjas renddel fölruházni, mi iránt egyszersmind a' rendkancellár szükséges utasítást kap. Bécs, dec. 22én 1838. Ferdinand s.k.“ (W.Z.)

Ó cs. 's ap. kir. fősége Gabriel József dyenusi sz. léleki prépostot 's új-aradi lelkész csanádi kanonokká; Höflinger Ferencz pécsi hadi pénztárnokot nyugalmazni; Raser Antal veronai tartományi hadi pénztár-ellenőrt Milanóba hadi pénztárnokká; Rehhammer György közönséges hadi pénztártisztet pécsi hadi pénztárnokká; Link József pozsonyi hadi pénztártisztet szebeni hadi pénztárnokká; 's Opitz János veronai hadi pénztártisztet ugyanott tartományi hadi pénztár-ellenőrre nevezni méltóztatott. — Buhl József nagybányai kir. pénztár-ellenőr f. é. nov. 16kán meghalálozott. — Czick János halála által az erdélyi kir. főfiszető hivatalnál az ellenőri tisztség megürült. (O.Z. és H-k.)

Ó cs. 's ap. kir. fősége Maar Bonifácot győri könyvvizsgálóvá méltóztatott kinevezni. — A' dunántuli kerületi táblánál Hegedűs Antal előléptetése által megürült jegyzői hivatalt Hrabovszky Sámuel iktató nyere el. — Az erd. főkörmányszék Keresztes Antal az erd. tart. pénztár-ellenőrvé 's kolozsvári tart. pénztárügyelővé nevezte ki. Meltzer József kir. kincstári titoknokká lett előléptetése által a' kir. kam. számvevőségnel egy építészeti tisztség megürült. (H-k.)

Budapesti napló. A' közelgő új évre nézve a' budapesti gyógyszerészek, a' bécsiek példájára, azon czélszerű rendszabályt alkoták, közmegegyezés következtében, hogy ezentul az illy alkalomkor rendes vevőknek küldeni szokott ajándékokat és számadási lesvatokat megszüntetvén, az ekint megtakarítandó pénzmennyiségből elagott segédek gyámolítására fognak intézkedni. E' határozat követésre méltó például szolgálhat minden hazai gyógyszerészre nézve. — Valamint hírtelen is szigoruan küszönte be a' hideg, ugy szinte váratlanul jött az olvadás is: f. hó 27kén este ugyanis, miután már nappalis enyhés volt az idő, esni kezdte, 's még tegnap reggelis több izben megeredt az eső, mi annyira megtisztította jégül a' Dunát, hogy tegnap már ismét a' hídfelel eszközöltetek az átjárás, noha meglehető távra terjed a' parti jég. — Az ünnepi szünet után „Beatrice di Tenda“ dalmüvel nyiták meg f. hó 26kán színházunkat; nézők máskorhoz képest gyéribben voltak ez előadás, mit alkalmasint e' darab gyakoribb adatásának kell tulajdonítani; 27kén először jött színpadra bérszünettel: „Ludas Matyi“, eredeti énekes bohózat 3 felv.; írta Balog István, muzsikáját szerze Szerdahelyi József, az új disztivényeket fősötve Engerth. Ludas Matyi története annyira ismért hazánkban, hogy a' darab szoroson ahoz tartozó tartalmát nem is szükséges elmondani; elég legyen tehát csak azon általános megjegyzés, hogy a' bohózat botrány nélkül mulattatá a' közönséget, ennél többet pedig a' színművek e' nemétül nem igen kívánhatni. A' két szerző többszöri előhivatással tisztelték meg. Az erdművek meglepő összevágással működének 's csak az első felvonási tüzesűt kellene jövőre kihagyni, mert minden esetre igen kínos e' nyugalmas időszakban két órát fojtó lőporgőzben el-tölteni. A' muzsikának több száma kedveltető 's újabb bizonyítvány Szerdahelyi e' részbeni ügyességéről. Az előadást sikerültnek mondhatni. Megyeri (Döbrögi) szokott jelességgel személyesíté a' magával eltelt durva földesurat, 's Szilágyi (Kobak) méltán állott mellette mint ferdeségeinek vakon hóduló ispánja; koronája az esnek azonban minden esetre Szerdahelyi (Ludas Matyi) volt, különösen pedig mint orvos a' 2dik felvonásban; az ott éneklött egyveleg Romeo 's Julia dalmüből kölcsönzött olly meglepő hűséggel parodiázó részét harsogó kacaj 's tetszés közt ismételnie kelle, 's méltán, mert eredeti példányát félre nem ismérhető hűséggel utánzá karjai kifeszítésében, teste csóválásában 's minden egyéb helytelen mozdulatiban; Eder Luiza (Ilus) bájjal éneklé első felvonás-bani párdalát Matyival, minek szinte ismétlését kíváná a' közönség. Kellemes volt még Szatmári Karolina éneke is, kinek hangja szép kifejlés-sel biztat. Színpadunk számára Beöthy Zsigmondnál készen van „Jurista 's kis leány“ 1 felv. „Kóbor Istók“ parodia pedig készülöben, valamint többeknél következő jeles művek fordítása: „A' növendék“ vigj. 4 felv. 's „A' habozó“ vigj. 4 felv. N. hercegnő után; „Falusi egyszerűség“ vigj. 4 felv. 's „Hagyjatok olvasni“ bohózat 1 felv. Tőpfertül. Nem panaszkodhatik tehát játékszínünk az írók hanyagsága ellen, 's ezek szorgalma buzgón látja el azt eszközökkel a' közönség kegye 's gyámolítása megnyerésére.

Déva decemb. 15én nálunk e' hónap elején tartott 2 napi fagy után 6kától 12-ig többnyire ködös 's olly engedékeny idő járt, hogy a' szegényebbek marhaikat künn legeltették, szántottak, vetettek, szőlő-

ket, gyümölcs-fákat ültettek; midőn is a' hévmérő a' fagyponon felül változólag 4 és 5 fokon állott. 12-kén feltisztult, 13-kán a' hévmérő a' fagyponon alul az 5-dikre szállott. Vetésink szépek, mind a' mellett is a' tisztabuzának vékaja 1 f. 40, k. — 2 f. v. cz., az elegyes 1 f. 30—40 kr., a' rozs 1 f. 20, a' törökbuza 1 f. — 12 krig, a' mint az ut jósága vagy rosszága miatt többen vagy kevesebben jöhetnek, kivált Bánságból 's Arad megyéből, honnan némely héti vásárokon száz szekér is jelenik meg gabonával megterhelve, mellyet nagyobbára az ezen nemes megyében levő sok bányász lakos vásárolgat meg. (E.H.)

Gerzon Antal m. k. kamrai tanácsos, mármárosi kamrai fáradszorgalmu administrator, több ns megye táblabírája hosszash gyöngölkedés-sel járt szivzaeskö-vizkőrságban munkás életének 66dik, kamrai hivatalnok pályája 47dik, boldog házassága 41dik évében, dec. 15kén jobb életre szenderült, tetemei 18kán tetettek örök nyugalomra. Özvegye dörgései Farkas Theresia asszony, 's gyermekei: Ferencz ns Szathmármege főszolgabírája, Antal, kir. kamrai fogalmazó, Theresia, Irinyi András bíró hitvese menyével, báró Vay Katalinnal 's három unokáival mélyen kesergik nagy vesztéségüket az elhunytban.

KÜLÖNFÉLE: Nagy-Károly és Szamos folyam vidékén dec. 1sején esti 7 óraker 's éjjél tájban mérsékelt erejű földrengést tapasztalának; melly azonban kárt nem okozta. Az érintett környéken a' szarvasmarhát nyavalyák sanyarják, noha már a' mult nyáron is eleget szenvedének szájs- 's lábfejében. Terem 's Óvár helységeken a' paczalvésznek számos marha esék áldozatul. A' nyavalyák terjedése ellen óvó rendszabályokat hirdetének a' hatóságok. Bereg megyében is kiűtött a' marhadög 's Papi és Cseifalva helységeken 80 darabot ragadott el. Ugoesában pedig nagyobb erővel pusztita. A' főjegyző halála következtében Szerdahelyi Ferencz volt tiszti főjegyzőt léptetvé helyére ideiglen a' főispán; Tamásy halála miatt a' 2dik megyei orvosi állomásra esődülést hirdete. A' macadani rendszerű utépítést élénk buzgalommal folytatja Szatmár megye Szabó János főmérnök ügyelete alatt. A' nemesség ugyanis 10 ezer vasbunkót vásárla 's az adózó nép porrá tőri azokkal az utra hordott termésköveket. Ópályi helységben mult hó elején kétszer támadván tűz; az elsőt mindjárt kezdetben elolták, a' másik mindazáltal tetemes kárt okozta. A' vélt gyújtogatót befogák. A' Tisza és Szamos az ősz esőzések következtében több helyen kiöntének. — Szarvason (Békes megyében) f. hó 27kén felszámas ünnepét üllék meg az ágostai vallásuk nagy sz. egyháza építetésének, mellyben 6—7 ezer ember foglalhat helyet. Az ünnepélyt isteni tisztelet nyitá meg 's vidor lakoma zárta. Az egyházi beszédek nagy. része alatt Bolza József gr. földesur nemzeti öltözetben volt jelen. Egyszersmind 6 házaspár aranymenyeközjöt üllék ez örvendetes napon. Bolza József gr. 150 személyt vendégile meg az isteni tisztelet után, 's köztük a' 12 aranymenyeközst. (O.Z.) — A' szerépi (Bihar megyében) reform. sz. egyház fölépítését nagyobb részint Kelemen János földesurának köszönheti a' lakosság, ki 500 fr. ajándékozta e' szent célra 's azonkél 120 ezer téglát 's egyévi díjazást. Ugyanó nagybittatá meg a' lelkészlakot 's új tág tért ajándékozott iskolaépítésre. — A' budapesti jöltevő asszonyegyesületi szembetegek kórházában ez évben 15 vakon vitt Fabini János szemorvos véghez orvosi műtetét, mellynek következtében 8 egészen visszanyeré szemfényét, 's csak 2 maradt vizsgálatás nélkül. — Kolozsvárott a' helybeli tanács határozata következtében a' marhadögnek eddigelő semmi jele sem tapasztalták. — A' dec. 11kén kezdődött Szathmár megyei közgyűlésben több tárgy közt indítványba hozott a' Szion f. évi 23dik számában a' diesűllt Kölesy árnyékát illető gúny- és rágalomczikk is. Élénk fájdalommal fogadván a' RR az ékes nyelven előadott gúny iránt indítványt, közakarattal meghatározták a' tárgyat hallgatással el nem mellőzhetőnek 's nehogy majd a' historiai adatok után itélő utóvilág, e' czikket a' diesűllt árnyék megbántására fordítanák, nyilvánítani, hogy Szathmár megye azon czikket az igazsággal 's jó lélekismérettel mérőben ellenkező rágalomnak tartja egyszersmind kinyilatkoztatja: hogy a' Kölesy arczképe bírhatását 's lefestetését olly meleg szívvel ohajtott és pártolt közönség, nem éretlen ifjak csoportja volt, hanem a' diesűllt emléke iránt egy közlekedéssel általmelegült közönség. Továbbá az utak csináltatása, 's jókarba állítása iránt czélszerű rendeletek tétettek, 's a' t. — Alatoron, ns Alsó-Fejér megyében f. évi dec. 1sején halálozott meg egy, uri szolgálatot tevő öreg ember (Juon Birbik), ki 118 évig élt, 's egész utolsó évig, minden mezei munkát ugy, mint egy 50 éves ember, serényen, jó erővel folytatott; szántott, kaszált, aratott, szénás szekeret rakott, szóval, mindent dolgozott 's csak az utolsó évben gyöngült el annyira, hogy nem dolgozhatott, 's hallását és szeme világot is elvesztette. Nevezetes, hogy szájában még csak egy fog sem hiányzott, hanem mind ép 's egészséges volt. Legnagyobb fia már 77 éves, vannak unokáinak unokái is, 's most életben levő gyermekei, unokái 's azok gyermekei és unokái összesen 52 számmal virágoznak mintegy törzsök sarjadéki. — Ns Torda város, a' Duna áradása által megkárosított budai és pesti szerencsétlen lakosok segedelmezésükre, hivatalos uton, 930 forintot és 22 krt. küldött, váltó pénzben. (E.H.)

Zágráb, dec. 17kén: Ma ment véghez Zdenchay Miklós Zágráb megyei főispán hivatalába iktatása. Tegnap a' turopolyai nemesség dél-után, új egyenruhában, Jozipovich Antal turopolyai ispán vezérlete alatt, megérkezvén, a' Száva utczában a' polgári katonaság által csengő zenével fogadták. Innen az egyesült fegyveres csapatok meglepő tartással 's pompával léptetének a' városba. Az ünnepély napján ugyane' fegyveres csapatok egész fényben állottak a' megyeház előtt, honnan a' polgárkatonaság egészen a' főispánlakig tisztelgő sort képezte. 10 óraker fényes küldöttség járult a' főispánhoz, őt az ünnepélyes szertartásra meghívandó. A' megyeház elibe érkeztekor új küldöttség fogadá a' főispánt, 's a' teremben a' nagyszámmal összegyűlt RR, kik közt Haulik György zágrábi megyés püspök is jelen volt. A' gyűlést a' főispán eskütéte nyitá meg, mit a' kinevező kir. rendelet fölolvása követe. A' fölállított fegyveresek

háromszoros fűdlövessel tisztelék meg a székfoglaló főispánt. Ezután sz. egyházba vonult az egész gyülekezet, onnan pedig ismét a megyeházba, hol először is országgyűlési követeket jelölt ki a főispán, 's egyéb foglalkodás után számos táblalíró nevezte. —

A m e r i k a.

Bahiai oct. 28-ki magányos levelek szerint újlag lázadás üte ki e városban, mely végkép el akarja szakítani magát 's a hozzá tartozó tartományokat a brazilai császárságtól. A' republicanusok, a' sergek távollétét 's császári sergek megveretését Riogrande de Sul tartományban, használva, zendülést támosztának, az erősséget könnyedén hatalmukba ejték, a' kormányzóságot letevék 's függetlenségi juntát alkotának. — A' riojaneiroi kormány igen nagy pénzsükséget szenved. — Későbbi hírek szerint ugyan valóság a bahiai zendülés, melyet azonban a' császári kormány első kezdetében elfojta 's a' kolompások tömlőzre hányattak. Ez azonban még mind valósulásra vár. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Az új minsterség még sem állott össze. Munagorri helyzete.) Alaix tábornok a' hadministeri tárczát hosszas kérésre elfogadta ugyan, de társai mindeddig nincsenek. Végre majd alkalmasint mérsékpárti minsterség alakuland. — Munagorri majd egészen kizárólag tárgya a' közfigyelemnek. Dec. 5-ken negyven carlospárti katona kiindult szokott állomásából Munagorri tábora kikémlése végett, miből azonnal komoly megtámadást kezdének gyanítani. A' francia katonaság st. Jean de Luzból tüstint kiindult Viriatu felé, onnan őrszemmel tartandó a' carlosiak mozdulatit. Az angol katonák nélkülözhető sátoraitak Munagorri embereinek adák, kik e' segély nélkül szabad ég alatt kényszerültek volna tanyázni, mi a' hűvös időjárat mellett betegségeket szülhetende. Munagorri erősséget szándékozik ott emelni, 's mindenkép törekszik a' francziákat 's carlosiakat egymás ellen bujtogatni.

(Espantero furcsa törvénye. Harczteri hírek. Visszatorlások.) Espantero, mint látszik, egészen elveszté józan elméjét, 's azon ürügy alatt hogy Izabella királyné ellenségei bizonyos Boínas nevű süvegeket viselnek, napiparancsot bocsáta közre, mellyben a' királyné sergei által viselt illynemű süvegek ezentuli használatát szigoruan tilalmazza. E' furcsa parancs így hangzik: „1) E' rendelmény közhírre téte után a' Boínas-viselése minden katonai és polgári személynek szigoruan tiltva van. 2) E' törvényt megszegők első ízben 80 realt fizetnek büntetésül, ha pedig pénzők nincsen, tehát két hónapig börtönben ülnek; másod ízben a' büntetés kétszerezve leend, harmad ízben pedig két évi várfogsággá fog változni.“ Ha Espantero illy eszközökkel akarja bevégezni a' siralmas polgárhaborut, úgy őszintén sajnálhatni együgyűségét. — A' kegyetlen, visszatorlási rendszer folyvást nagyobb kiterjedést nyer. Valenciában már csak fél alafát osztanak ki a' carlosi foglyoknak. Cabrera, mint mondják, 200 alkotmányos foglyot hurczol magával, kiket Valencia falai előtt szándékozik agyon lövetni; mások szerint azonban kicserélés végett vízi magával a' szerencsétleneket. Burgosban és Santanderben elkoboztaták a' carlosiak baráti 's párthívei jószágit. Legiszonyubb tetté dolg azonban az eddig történtek közt minden tekintetben a' vinarozi kormányzó kegyetlensége. Egy hajó ugyanis, melly Cartagenából 147 carlosi foglyot vala Barcelonába szállítandó, vihar miatt Vinarozban kényszerült horgonyt vetni. A' kormányzó azonnal föltevé magában e' szerencsétlencen boszulni meg azon 63 nemzetört, kiket három év előtt a' carlosiak agyon lövétének, 's tervét bizonyára végre hajtandá, ha a' lakosság nem nyilatkozott volna még elég jókor a' szerencsétlen áldozatok mellett. A' líriai parancsnok nov. 18-dikán levelet irt a' chelvai carlosi parancsnokhoz Manull Perez szabadeln bocsátatását sürgetvén, kiért 5 ezer piastert kívánt váltságdíjúl a' parancsnok, különben agyonlövetéssel fenyegetvén őt. A' chelvai parancsnok következőleg válaszolt az érintett pénz nélküli levélre: „Mihelyt az Ön levelét megkapám, azonnal halálra készítettém Manuel Perez urat, 's miután meggyónt, 's minden vigasztalásában részesült a' szent vallásnak, ma dél-előtti 11 órakor agyon lövétémet őt, méltányos büntetésül fegyveres kézzel elkövetett gyalázatos gonoszságáért. Requiescat in pace. Az ön zendületi kormánya bánásmódja ő fölsége jogszerű hatóságát azon szomorú kénytelenségbe helyezé, hogy véres visszatorlással kell élnie, mi Önnek nincsen tetszésére.“ A' líriai parancsnok azonnal elfogott a' lakosság közül 6 olytant, kik rokonokkal bírnak a' carlosiak közt, 's egyet közülök, sors-huzás után, visszatorlásul agyon lövete. — Sevillában nov. 25-ken már minden őrhely Sanjuanena katonáji hatalmában volt, mivel a' polgárkatonaság, az utóbbi kudarcz következtében, szégyenle szokott állomásin megjelenni. Sanjuanena még ugyanazon nap fölszólítást bocsáta közre, mellyben nyilvánítá, miszerint, ő nem mint boszuló, hanem inkább mint békítő 's engesztelő jelent meg Sevillában egyezség- 's rendvisszaállításra. A' polgárkatonaság gyűlést tartván, követséget küldé Sanjuanena tábornokhoz, 's a' város elhagyására kéré őt katonájival együtt, mit ez természetesen kerekén megtagadott. 26-ken Narvaez elutazék Lojába 's Cordova is elhagyá a' várost, noha a' polgárkatonaság mindenkép megakadályoztatni törekvék vezéreik távoztát. 27-ken este megérkezék Clonard fő kapitán Cadizból gyalog 's lovas katonasággal, mi épen nem volt fölsleg rendszabály, mert 28-ken még mindig némi forrongásban valának a' fölingerült elmék. Narvaez tábornok cselekvésmódját következő adatok némileg fölvilágítják: la Carlotából levelet irt egy cordovai barátjának, mellyben Calzada ottani parancsnok letételét sürgeté 's a' polg. hatóságelnöknek fenyegetéseket üzent, mivel, mint mondá, a' zendület haladását többé már vissza nem tarthatni; egyszersmind azon hirt terjesztvén ott, hogy maga Clonard is részt veend a' mozgalomban. — Majorca szigeten fegyveres osapatok kezdvén mutatkozni, nov. 5-ken hadiállapotba levőnek hirdették a' sziget. E' körülmény nagy figyelemre méltó, azon tekintetből, mivel az egész szigetesoport rendkívüli fontosságu a' földközti ten-

geren vitorlázóra nézve. — Cabrera nov. 27-dikén Candelben volt, 's Valencia felé vezérlé sergét, Llangostena 's Vizcarro kíséretében. Van Halen tábornok ugyanazon időben Hijárbán tartózkodék két osztállyal 's Alcanizba szánt 360 kocsii eleséggel. Legújabb napi parancsában minden 18—30 évü aragoniai valenciai 's murciai férfit katonának nyilatkoztatván, a' fegyveresen meg nem jelenőkre halálos büntetést szabott. E' kényszerítettekbl 8 ezer főnyi serget vél fölállithatni, mellynek tartására 18 millio realt kíván. E' sereg leginkább elkobzott carlosi javakra fogna ügyelni. — Aran völgyben 24 helység a' carlosiak rászére nyilatkozáék, 's Espana gr. azonnal szép számu sereggel indult a' hely védelmére.

(Válaszfőirati cortesviták.) Két napi fegyverszünet után, melly a' harczólo pártok tüzet valamennyire enyhité, dec. 3-ikán ujra megnyiták a' vitatkozási sorompok a' cortesben. A' két egymás ellen harczólo pártot ha nem is kibékíteni, de legalább egymáshoz közelebb hozni sikerült, mert a' két közép némi egyezkedésbe bocsátkozék míg a' két tulzó nem. Martinez de la Rosa 's Lopez és Caballero vezérléte alatt megtarták előbbi ellenséges állásukat. Seoane tábornok, ki mindig csak ijeszteni szokott, 's aztán tett nélkül vonul vissza, mihelyt eléggé fölingerlé az elméket, most is következő módosító indítványt hozott föl Lopez mellékindítványához, melly szerinte így lenne szerkesztendő: „A' követek gyűlése rendkívül fontosnak tartja fölséged előtt azon szilárd meggyőződését nyilvánítani, miszerint a' kormányzat eddigi haladása sem a' polgárhaborut nem képes bevégezni, sem a' nemzet boldogságát eszközölni.“ Lopez 's Caballero azonnal legnagyobb tüzzel ellenzéék e' módosítást; de a' szótöbbség csakugyan elhatározá annak rendes vitatás alá bocsátását. Mon ügyesen védé magát e' napon Lopez vádjai ellen 's Arguelles nagyfontosságú beszédet monda Európa politikai viszonyairól. Dec. 4-én Seoane mellékindítványát 128 szóval 12 ellen elfogadá a' cortes, 's ezzel egészen vége szakadt a' válaszfőlirat vitatásának. Még maga Martinez de la Rosa is dicséretes példáját adá a' mérsékletnek, 's ellenvetés nélkül a' mondott indítványhoz csatlakozék, mit Mon 's Castro volt ministerek szinte követének. Öt héti vitatkozásnak tehát csupán az lett sükere, hogy nyilvánosan kimondaték, miszerint azon személyek, kik alkotmány-szerűleg kormányzandók valának ez országot, fonak rendszerükkel feneketlen mélység nyílásához vezérlék a' népet 's trónt.

(Arguelles beszéde.) Főnebb érintett beszédében következőleg nyilatkozáék Arguelles: „Azon ministerek, kik az elhunyt királynak d. Carlos elbocsátatását tanácsláék, a' most élő 's jövendő nemzedéknek legnagyobb mértékben felelősek a' mostani vérengzésekért. (Mídön d. Carlos 1833-iki martziusban családosult kiköltözék Spanyolországból, külminister Zea Bermudez vala, belminister pedig Ofalia gr.) A' király jól tudá, miszerint d. Carlos már 1814 óta folyvást összeesküvést forral ellene. 1820-ban napfényre jött egy illy összeesküvés. Fő rangu személyek börtönbe jutának abban részesülés végett 's vizsgálatok történtek, mellyek kimenete előttem nincsen tudva. Ez összeesküvés az elhunyt királyt d. Carlosért lemondásra vala kényszerítendő, 's az e' tárgyat illető irományok a' belministerségi levéltárban láthatók, ha még nem semmisítettek meg. Az akkori ministerek súlyos helyzetben valának, mivel őket vádolák a' mi egyenetlenségünk miatt. Tudom hogy Felice, az akkori belminister utódja, kénytelen vala fölvilágítani Vilik Ferdinandot e' tárgyról. Minden valódi spanyol tudni fogja, kinek tanácsára bocsátá el oldala melől az elhunyt király d. Carlos. Ha elég adatokkal bírnék panaszemelésre ellenük, valóban azonnal megtenném, noha azt fognák mondani, hogy akkor nem létezett törvényhozóságot nem ismerhetnek meg jogszerű bíról. Azon király véle, hogy a' celszövény által létesült spanyol öröklési rendszer megváltoztatására bekövetkezők a' kedvező időpont. Mért bocsátá el épen akkor magától azon makacsul ellenkező hget 's családját, kit minden áron meg kelle tartania, ha leánya trónját biztosítani akará? Talán ő lett volna az első spanyol hg, kit a' közjó végett földaloztak, habár nem szólt is ellenük tetté dolg; mint ez esetben? Ki gátlá az elhunyt királyt érdemlett szigorral banni e' hggel, kiről jöltudhatá, hogy nem fogja leánya zászlaját követni, hanem tulajdon lobogó alatt küzdend? 'S most idegen országok trónbeszédit idézgetik némellyek! Valószínű csalatás szüleményi azok; én legalább egyébnek nem magyarázhatom. Nem tér el egész politikájától a' francia ház, midőn Hik Izabella királynékat megisméri? Nincsenek jogai a' francia uralkodó háznak Spanyolországra, midőn azokat ausztriai Anna Mária XIII-ik Lajos nejétül 's XIV-ik Lajos anyjától szármoztathatja? Nem volt köztudomásu, hogy Vilik Ferdinand, d. Carlos, d. Francisco 's a' lucaai család magva szakadta után, örökségi jog szerint Orleans családot illeti a' spanyol trón? Franciaország politikája tehát föntartását kíváná a' spanyol öröklési rendszernek, hogy minél előbb birtokába juthasson a' spanyol trónnak; de a' francia uralkodók más rövidebb 's egyenesb eszközre találtak. Nem roszalhatom, miszerint leginkább saját érdekeiket mozdítják elő; de azt minden esetre gáncsolom, hogy olly ostobák vagy roszelekiék találkozának a' spanyolok közt, kik d. Carlos elbocsátatni engedék.“ Ezután a' külpolitikára menvén át, megmutatni törekvék, hogy Spanyolország a' külföldtül nem reménylhet semmit, mivel Portugália magával is tehetetlen, Anglia Ruszszia ellen kénytelen minden pillanatban készen állani, Franciaország pedig nem akar semmit tenni, 's a' pártok kölcsönös végveszélyéből szándékozik hasznot aratni.

(Ellenkező ministerváltozási hírek. Clonard Sevillában. Harczteri hírek.) A' ministerváltozásról olly ellenkező hírek szárnyalnak, hogy majd egészen lehetlen kitalálni a' valót. A' ministerelnökséget némellyek szerint Ofalia gr. továbbra is megtartandja, mások ellenben azt hírlík, hogy az állomásra Miraflores van kinevezve. A' pénzügyi tárcza Pita Pizarronak van átadva, ki mint mondják ideiglen külminister is leend; Silvela belminister, Alaix hadminister, Antonio Gonzalez jogminister, Cha-

con hajóvezér tengerészminister. Ily férfiakból álló ministerség nem fogja magát föntarthatni. Pizarrot nem tiszteli a közönség, Gonzalez vonakodik elfogadni a neki szánt tárczát, a többi pedig semmi befolyással nem bír a cortesben. A dec. 7diki cortesülésben fölolvasták a főnebbi kinevezéseket; mik azonban kevés viszhangra találtak. Cordova's Narvaez tábornokok ellen jogszerű bánásmódra hatalmazá föl a cortes a kormányt. — Nov. 29kén érkezék Clonard tábornok Sevilába, 's már másnap fölöszlatni vala kénytelen a nemzetörtségét, mivel az vonakodék szolgálatot tenni a rendes katonaság jelenléte alatt, egyszersming elfogadván főbb tiszteiket számos egyéb polgárral együtt, kik közt Alvarez cortes követ is. — Borso di Carminat tábornok dec. 2án hivatalos jelentést intéze a hadministerhez, mellyben tudatja vele, hogy Valencia mellett megveré a sokkal nagyobb számú ellenséget, melly 400 holtat 's 200 foglyot veszíte 800 puskával és számos egyéb hadiszzerrel. E' győzelmi hír igen kedvező hatást gerjeszte, 's fölvidítandja a sergek csüggedező állapotját. Ehhez járul még Espartero kedvező jelentése, melly szerint d. Diego Leon tábornok negyedfél dandár lovassággal a carlosiak kétszer annyi lovasságát Mendavia mellett rövid csata után tönkre veré. Az ellenség 120 halottat veszíte. Arnau carlospárti vezér a valenciai véres visszatorlások következtében Beterából magával hurezolt 5 személyt szabadságba helyze, mire a líriai alkotmányos parancsnok szám szerint 5 carlosi foglyot szabadon bocsáta. Van Halen tábornok, miután nov. 30kától dec. 3ikáig Caspe 's Alcaniz ótalmazására megkivántató eszközök rendezetével vala foglalatos, Mir osztályt Saragossa felé Carinába küldé. Ez osztály 3 zászlóaljából 's két lovascsapatból áll, 's 9 álgyuval van ellátva. Maga Van Halen Valencia felé indult meg, mivel Cabrera egész erejével szándékozik megtámadni e' helyet. A carlosiak azon hirt kezdék rebesgetni, hogy Maroto fővezérük megszalasztá Diego Leon tábornokot; mit azonban elég világosan czáfol a főnebbi hivatalos győzelmi jelentés, mellyhez pótléku még az járul, hogy a carlosi lovasság nem is akart komolyabb csatába bocsátkozni, sőt egy része azonnal futásnak eredt, ürügyül Balmaseda vezérük elmozdítását adván. A tulzó királypártiak a trónkövetelő udvaránál, kinek feje d. Carlos neje, egyetértésről vádolják őt Esparteroval, kinek bajtársa volt egykor, 's kivel azon kölcsönös alkura lépett, hogy egymást soha nem fogják megtámadni. — Munagorri folyvást erősíteni törekszik állomását a Bidassoa mellett, 's a munkalkodásokat angol mérnökök vezérik. —

(Az új ministerség megállapítva. A tartalékserget fölöszlatják.) A ministerváltozási fordulat igen váratlan véget ért. Evaristo Perez de Castro, volt spanyol követ Lissabonban, ministerelnök lett 's külminister, ez utóbbi tárczát megérkezéseig Mauricio Carlos de Onis viendi, az elnökséget pedig Alaix hadminister. E' ministerséget sem mérékpártinak sem tulzónak nem mondhatni, hanem közép uton haladónak e' kettő közt, mi önállóságát reménylheti, noha a föllegősdiak megbuktatással fenyegetik. — Cordova tábornok minden hivataláról lemondá 's rendjeleit visszaküldé a királynénak. — A' 40 ezer főnyi tartalék-sereg fölállítását visszavoná a királyné, mivel azon sergeket, mikből az szerkeztetendő vala, másra szándék használni. —

Anglia.

(Rejtélyes kéményseprő a királyné palotájában.) A M. Herald dec. 15ikij száma következő nevezetes történetről értesít: „Tegnap a guens-squarei törvényszék elibe egy 15 évü Edward Cotton nevü fiut állítanak, ki öltözete nézve kéményseprőnek látszik, noha utóbb bebizonyult, hogy egészen saját szerű körülmények közt lappanga Buckingham palotában, mellyet a királyné távolléte alatt is rendesen szokás őrizni. Ez utóbbi időben mindazáltal a szoros vigyázat daczára is többször egészen megfoghatatlan körülmények közt idegenek lappangása bizonyult be a palotában. Cox ajtónálló esküvel erősíté, hogy dec. 13ikán a márványteremben látá a vádlottat. A' fiu el akart surranni, de Cox egy katona segítségével elfogá őt az udvaron. Cox az előszobában egy kardot 's több ruhanemüt talált rejtve, mellyek néhány nap nyom nélkül eltűntek szokott helyükről. A' kard egy udvari tiszt tulajdona volt, kinek ágya rútol össze volt kormozva, valamint ő föls. a márványteremben függő nagybecsü arczképe is. A' fiu alkalmasint a kéményen jutott a palota belsejébe, 's távozni is ugyan arra akart. Még több halószobában is mutatkoznak jelei a koromnak. A' vádlottnál két fölöntött levelre találtak, mellyek egyike a királynéhoz, másika pedig Murray udvari tiszthez vala intézve. White, törvényszéki elnök következő kérdéseket intéze a fogoly fiuhoz: „Honnan jössz? Vádlott: „Egy év előtt Hertfordshireből jövék 's egy bársony kabátos férfival találkozá, ki Buckinghamhouseba vezeté magával, 's azóta mindig ott laktam. Étel a konyhában kapék 's állapotom jó volt, én pedig csupán azért jövék Londonba, hogy sorsomat javítsam.“ White: „Arra nézve csakugyan a legmagosb helyet választád magadnak.“ Vádlott: „A' mint mondám, én igen jól életem, csak hogy sokszor kelle üngömet kimosnom. Valahányszor a királyné ministerivel összejött, mindenkor jelen valék, valamely lutor mögé rejtözve, 's igen jól érzem magamat.“ White: „Valóban? 'S mellyik volt kedvencz szobád? Vádlott: „A' kert melletti; de mindig elrejtém magamat, midőn a ministerek jövének.“ White: „Tehát azt állítod, hogy 11 hónapnál tovább lappangtál a palotában, 's mindig tanúja valál ő föls. titkos tanácskozásainak.“ Vádlott: „Igen. White: „Szek mögött valál rejtve? Vádlott: „Nem, hanem az asztal, vagy egyéb bútorok mögött.“ White: „Tehát mindent hallhatál, mit ő föls. szöla? Vádlott: „Igen, 's még azt is, mit a ministerek mondának.“ E' válaszokat mind ügyes furlangos hangon adá a vádlott, 's minden szavából nevettség jelei látszanak ki; további vallomásra azonban nem

lehető őt birni. White fejesóvalva börtönbe küldé a fiut, 's a kihallgatást dec. 19ikén szándékozik megújítani. E' történet rendkívüli érdeket támaszta Londonban.“ —

(Királyi parancs az éji radical gyűtések ellen. O'Connell apostolkodása. Durham Londonban.) Dec. 14én kir. rendelet jelent meg a hivatalos lapokban, melly az éjjeli radical gyűléseket faklyafény mellett szigoruan tilalmazza. E' parancsra Stephens, Oastler 's O' Connor azon nyilatkozata szolgált alkalmul, miszerint a faklyát nemcsak világítás, hanem gyújtásra is szándékjuk használni, melly fenyegetőzésük már tetté is vált. Ashtonben Manchester mellett, egy a radicalok előtt gyűlött gyártulajdonos gazdasági épületeit lángok emészték meg, mellyek minden esetre szándékosan valának gerjesztve. — Durham lord Londonba érkezé óta mély elvonultságban él, 's még egyszer sem mutatkozá az udvarnál, vagy gyarmat-ministerségben. O'Connell apostolkodása nem igen fényes sikerü, mindaddig alig nyerhete 50 ezer aláírot előző társulata számára, holott két milliórul álmodozá annak alapításakor; most módosítani szándékozik az alapszabályokat. —

(Canada's Durham l. helyzete.) Canadából folyvást nyugtató hírek érkeznek ugyan, de mégis mindinkább általános kezd lenni azon hiedelem, miszerint e' gyarmat Angliára nézve elveszett; annyi csakugyan bizonyosnak látszik, hogy fegyverrel már többé nem küzdhetni ki tirsát. Mult télen megverték a zendülőket 's már ismét talpon állnak. Igy történt Uj-Angliában is; a kormány mindig győze 's végre elveszette a gyarmat. Ha e' gyarmatot megmenthetni, ugy csupán törvényhozó képes azt eszközölni, e' törvényhozó pedig Durham, ki már épen a kormány elibe készült terjeszteni messze ágazó hasznos terveit, midőn azok szükséges előző rendszabályit a parlament erejüktől megfosztá, 's munkakörének határt tűze. Több kormányzó érkezék már legjobb akarral Canadába; de alig kezdé meg munkálátit, 's már szomoruan kelle tapasztalnia, hogy kezei megkötözvék a gyarmatminister által. Hiában ígért volna már ezentul Durham czélszerű javításokat a canadaiaknak, miután láták, hogy legjobb rendszabályi is megbuknak a parlament tudatlan önkénye előtt, 's így a néphez intézett fölszólítása miatt egyáltalában nem gáncsolhatni őt, mert ő csak azt nyilvánítá, mi az egész világ előtt tudva lehete, hogy befolyása 's hatalma Canadában igen szűk korlátok közt forog, ez okbul tehát nem tehete egyebet, mint ígérni, hogy a peerkamarában teljesítendi köteleességét 's ótalmazni fogja a canadaiak jogait. Ez ígéréttel az angol gyarmatosak megeléglének ugyan némileg, de a francia származásuk teljességgel nem, mivel láták, hogy mind a' felső mind az alsóházban tetemes többséggel bírnak Durham ellen. Azon parlamenti végzés tehát, melly Durham rendszabályit megsemmíté, minden esetre új zendülésre bátorítá a francia származásu lakosságot. Mit szöland a ministerség, ha Durham e' tagadhatlan tettdologgal lépend föl a parlament előtt? Brougham l. 's Wellington hg helyett itt egyedül csak a ministereket illetheti a gáncs, kik jól tudák az ügyek e' helyzetét 's parlament előtt mégis elhallgaták. Durham helyzete rendkívül kedvező 's a ministerek alkalmasint meg fogják bánni, hogy viadalra kényszeríték őt. Ezenkül Ward nyilvánosan a radicalok fejévé nyilatkozatá Durham gróft, 's Ward befolyása igen sokat jelentő a parlamentben az ugynevezett whigradicalok közt, kik mindig a ministerek mellett szoktak szavazni. Legujabban pedig még növekvék Ward befolyása. Scheffelsben ugyanis határozottan a gabnatörvény ellen nyilatkozá, 's a tulzó radicalokat mindenütt illő és szükséges korlátok közt törekvék tartani. A' legközelebbi ülésben tehát radical párt fog alakulhatni, melly könnyen lelépésre kényszeríthetü a mostani ministerséget. Russell már önként vissza akart lépni, 's csak hosszas kérésre tartá meg tárczáját, mi elég világosan tanusítja a ministerség ingatag állapotját. Hogy Durham l. komolyan meghasonlott a kormánnyal, azon körülményből is kiviláglatni látszik, melly szerint neje lemondá udvari hivataláról, mellyet a királynénál mint tiszteleti hölgy viselt. A' radicalok rendkívül örvendnek ez eseménynek, mivel az által ismét közelebb vélik jöni magukhoz a usgróft. A' westminsteri javító egyesület fölírásintézést határza Durhamhoz, mellyben egyesülésre kérendi meg őt.

(Colborne canadai főkormányzó.) December 13dikán rendkívüli élénkség uralkodék a gyarmat's külministerségnél. A' külön határozatok közül azonban legfontosb minden tekintetben az, melly Colborne urat megerősíti canadai főkormányzói hivatalában. E' megerősítő rendelet szerint Colborne föl van hatalmazva mind azon erőgyakorlásra, mire Durham gróf megbizatva vala, 's teljes joggal reménylhetni, hogy azt csupán Canada boldogítására 's az anyaország javára fogja használni. Hogy e' remény nem hiu, bizonyítják eddigi munkálati, mikkel olly szerencsésen sikerült elnyomnia az utóbbi zendülést. A' Globe hosszú levelet közöl egy Canadában lakó lengyel menekvötül, Lachszyma ezredestül, egyik londoni barátjához, mellyben Russzia törekvésiről szól, mikkel gyámolítani iparkodék a canadai zendülőket, főleg az ott tartózkodó lengyel menekvök által. Az Odelltown mellett britt fogságba jutott Schulz orosz ügyvivő, ki ujjorki lengyel zsidók segítségével megszerzé magának az ott lakó lengyel menekvök névjegyzékét, 's honfitársi bizalmas közlítés ürügye alatt Canadába költözésre csábítgatá őket. De a' lengyelek megvetéssel igazíták el a' kísértőt, egyhangulag oda nyilatkozván, hogy a' lengyelek iránt annyira barátságos érzelmü angolok ellen soha nem fognak fegyvert emelni.

Lowther viscount hajóhadí kincstárnok azt javaslá a postadij-szabályozásra rendelt biztosságnak, hogy a' postadijmentességi szabadítékot szüntesse meg, mellyel eddig köztudomás szerint a' parlamenttagok és tisztviselők többsége birt magányos leveleire nézve is, 's e' javaslatot közértelemleg elfogadák. Hivatalos számítás szerint eddig évenként mintegy két millió szabadítékos levelet köldöze szét a' posta 's így díjmenten.

Ila tehát e' számbul egy millió hivatalos levél lerovatik, jüvendőre majd egy millió eddigelé díjmentes levél gyarapítandja a' postajövedelmet.

(Canadai hírek. O' Connellnek jószágot akarnak venni. Elegy.) Dundas ezredes megtámadá a' zendülőket nov. 15kén Prescott mellett, 's rövid csata után elsélyeszté, mellyben csak egy embert veszíté. Bill Johnson híres kalózt nov. 17kén Burwell 's James három angol mérőföldnyire Ogdensburghtól elfogák. Burwell kinyomozván őt azerdőségben, sz.Lőrincz folyam egyik révé felé üldözteté, hol fia dereglyével várakozék reá, őt tova szállítandó. James azonban a' fiatal Johnstont, míg az atyát az erdőben üldözik, szerencsésen hatalmába keríté. Az öreg Bill Burwelltől mindenütt inaltatva tele torokkal ordíta: „Dereglyém! Dereglyém!” midőn az erdőből kiért; de a' folyamparton James lépett elibe, 's megadásra szólítá fel őt. „Inkább meghalok!” dörgé a' vén kalóz 's két pisztolyt emele magosra. Az ifju inté atyját, futna vissza az erdőbe; de a' tanács későn jött, mert ott már el volt állva utja 's végre oda nyilatkozék, miszerint kész magát megadni, ha fegyverit fia kezeibe engedik szolgáltatnia. Sok alkudozás után végre átada 12 föltésre alkalmazott Cochranepuskáját fiának, azután 2 nagy pisztolyát, de övében még négy apró pisztolya volt 's egy széles harezkes. Végre azonban ez utóbbi fegyvereitől is megvált, mire azonnal a' Jefferson grófsági börtönbe szállíták őt. — Sept. 2kán egy waterfordi radical gyűlésben Sheean lelkész indítványt tett az O' Connell-adó megszüntetésére; ugy azonban, hogy aláírás utján 100 ezer font sterlingért fekvő jószágot vásároljanak számára, családjánál örök időkre megmaradandó. A' gyűlés azonnal választmányt nevez ki egyezkedésbe bocsátkozás végett az O' Connelladót kezelőkkel. — Birminghamben egyik legközelebb radical gyűlés alkalmakor O' Connor azon indítványa, miszerint napot kívánt határozatni, mellyen általános fölkeléssel szerezzon magának igazságot a' nép, nagy többséggel megbukott. 'S illy mérsékelt értelemben válaszol O' Connell is radical megtámadói azon fölszólítására, mellyben azok az ő elmellőztetésével velők egyesülésre szólítják föl az irlandiakat. E' válasziratában keményen vádolja O' Connell az angol radicalokat, hogy Irland helyzetét teljességgel nem ismerik, 's bánásmódjuk nem böcsületes és nem őszinte. Egyszersmind alaposan törekszik azon állításukat czáfolni, mintha toryk 's whigek egy ösvényen járnának, mivel szerinte leginkább a' whigeknek köszönhetni a' parlamentjavítást, kik azonkül városi testületekre, rabszolgakereskedésre 's általában Irland kormányzatára nézve is nem csekély érdemeket szerének maguknak. „Ha, ezek az érintett választart zárszavai, a' népalkotmány pártolói makaesul tovább is segitendik Oastler, O' Connor, Stephens 's egyéb ellenségit a' nyugalomnak 's rendnek, ugy az előző társulat részéről roszalást 's félre nem magyarázható ellenzést fognak tapasztalni, mit valóban meg is érdemlenek. Azon böcs elv szerint: a' kínálózó eszközökből annyit használjunk, mennyit lehet, 's cselekedjük a' legjobbat, mennyire körülmények engedik, — tehetségük szerint pártolják a' whigministerséget az előzőtársulati férfiak, noha némely pontokban nem egyezhetnek meg annak hanyagságában, mert inkább vélik ezt tehetni, mint ismét visszahanyatlani azon számtalan rosznak vég nélküli láncolatába, mellyel a' toryk kormányra jutása az országot el fogná árasztani.“ E' határozat hang ismét rendkívül fölizgatá a' tulzó véleményű sajtót, melly kíméletlenül szórja mennyköveit O' Connellre; ki azonban rettegés nélkül daczol a' viharral.

(Strauss beteg. Elegy.) Dec. 11iki londoni lapok szerint a' bécsi keringő-herceg, Strauss, miután Londontul egész Glasgowitzig mindenütt dicsőséget arata, Skótziaiból visszatértekor megbetegült, 's Leicesterben már többé nem tudá hangászkarát igazgatni. Strauss csupán az angol légmérséknek tulajdonitván baját, nem engede az orvosok tanácsának, kik néhány napi nyugalmat ajánlának neki ereje visszaállítására, hanem azonnal Dowerbe sieté, onnan Calaisba vitorlázó, honnan a' M. Post egyik levelezője így ír róla: „A' szegény Strauss, ki olly nagy zajt üte az egész világban, 's annyi sok ezer embert mulattatott játékával, alkalmasint eljártszá már utolsó hangversenyét. Pár nap előtt ugyanis nagy hangversenyt adván szép hangásztermünkben, az első osztályt még szokott jelességével élénkíté, de csakhamar olly rendkívül elgyöngültnek érzé magát, hogy távoznia kelle a' teremből. Másnap egész hangászkarát elbocsátá, mellynek egy része visszatért Németországba, másik osztálya pedig Londonba utazott.“ (Egyébiránt nem lehet igen veszélyesen beteg a' kedvelt művész, mert Bécsben minden pillanatban várják visszaérkezését.) — Grahamstownban egyzsidó család él, melly 18 év előtt csak egy ökörrrel bírt, 's most 50 ezer font sterlingról rendelkezik, 's csupán házai jövedelméből ezer font sterlinget jüz évenként. 'S illy szerencsések ott számosan találkoznak. — Burdett dec. 18kán fényes conservativ lakomán leend Birminghamben, hol ismét alkalma lesz majd türes mennyköveket szórni O' Connell 's az előző társulat ellen. — Vande Weyer belga követ, egy igen gazdag angol hölgygyel szándékozik házasságra lépni. Angliában is hatalmasul terjed a' kath. vallás. Londonban ugyanis rendkívül pompás kath. sz. egyházat szándék építeni, mellynek tervrajzát a' pápához küldék helybenhagyás végett. Az oxfordi tud. egyetemen felig kathol. felekezet támadott, melly böjtöl, 's világiaknak csak bizonyos korlátozás közt akarja megengedni a' sz. írás-olvasást. E' felekezet tagjai közt már több tanító is van, 's az illető hatóság még sem nyult ellene czélzó rendszabályokhoz. — A' liverpool-manchesteri vasuton, megnyitása, tehát mint egy nyolcz év óta, öt milliónál több ember utazott 's ezek közül csak kettő halt meg a' kocsiok véletlen összeütközése következtében. A' london-birminghami vasuton nem rég egyszerre 1652 darab hizott ürüt szállítá három mozgony. Az ürük tulajdonosi oda nyilatkozának; hogy a' szállítási költség nem csekélyebb ugyan az eddig divatozott szállításánál, de a' jószág értékben legalább 7 pCtet nyer, 's hogy e' szerint a' vasuti szállítást drágasága mellett is mindenkor tetemes nyereségnek

tekinthetni. Amerikában télen fűtni szokás a' gűzkoosikat, nagyobb kényelem végett. —

Francziaország.

(Kleber temetése. Kamranyítás.) Kleber, a' világhírű francia hős, köztudomás szerint orgyilkos kezei által mult ki Egyiptusban 1800 évi jun. 14kén. A' hős hűlt maradványait Franciaországba szállíták 's d' Ist szírten temeték el közel Marseillehez. Azon magányos sötét szírten, hol rabló madarak vijongásinál egyéb hangot nem hallhatni, 18 évet töltének el a' hős porló részei. 1818ban többszöri sürgetésre megengede XVIIIk Lajos a' strassburgi tanácsnak, hogy falai közé vihesse azokat, hol sept. 7kén csakugyan a' monostori cziinterembe temeték; f. é. dec. 13kán pedig újra a' különösen e' czélból a' díszterem fölállított emlék alá. A' temetés, pompa igen fényes vala, 's az elhunyt hős érdemeinek megfelelő. — Dec. 17kén személyesen nyitá meg Lajos Fülöp a' kamrakat. A' gyűlésterem egészen a' tavalyi mód szerint vala díszítve. A' karzatok már regg. 10 órakor tömve valának kíváncsiakkal, de a' követe csak 12^{1/2} órakor kezdének összes állongni. Egy órakor indult a' tuileriakból Lajos Fülöp, 's a' fölállított sorkatonaság mindenütt éljennel fogadá őt. A' királyné megjelentét az ülésteremben tisztelő hallgatás ünnepelesíté. A' király Orleans 's Aumale hgek 's számos tábornok kíséretében jelent meg a' teremben, 's örömkialással fogadták. —

(Lajos Fülöp trónbeszéde.) „Pair 's követ urak! Önök utolsó ülése óta Franciaország jóléte csak növekvék, 's a' nyugalom, mellyet élvez, csak erősült. Igen kedves elöttem, hogy Önök közt levén, együttműködésüket még tovább javítására kell kikérem e' már annyira kedvező állapotnak. Viszonyim a' külhatalmakhoz folyvást egyenlőn megnyugtatók. Franciaország, frigyesei 's egész világ böcsülésében őt illető helyen áll. A' belga 's hollandi ügyek iránti tanácskozások ismét megkezdének Londonban. Nem kélem, miszerint közel 's békés kimeneték lenend, melly Belgium függetlenségének 's Európa nyugalmanak újabb kezességül szolgálend. Olaszországban az ausztriai sereg elhagyá a' pápai birtokot. A' szentszékek köztöt szerződés következtében Anconából kitakarodának harcsoink. A' katonai megszállás tehát megszünt azon birodalmakban, mellyek függetlensége olly nagy mértékben érdeklí Franciaországot. — Spanyolország még folyvást martaleka ugyanazon zavaroknak, ugyanazon szenvedéseknek. Mi folyvást minden pontját teljesítjük szövetségünkkel a' négyesszövetségnek. A' királyné kormányja nem színt meg tőlünk nemcsak azon segélyt, mellyre bennünket a' szerződés kötelez, hanem mindazon gyámolításban is részesült, miknek adását Franciaország érdekei megengedék. Reményem, miszerint villongásink Mexicoval 's az argentinai republicával végökhez közelitnek. Uj a' kikötőinkből nem rég indult tengeri erő áll e' pillanatban Veraeruz előtt, 's kieszközlendi a' mexicói kormánytul azon igazságot 's őfalmat, mellyt már olly rég óta sürget kereskedésünk. — Afrikában jutalmat talál az áldozatinkban kitüntetett szilárdság. Az Önök elibe terjesztendő vázlatlanusitni fogja, miszerint kormányom czélatiba helyzett bizalmok nem hiúsult meg. A' béke nem zavartaték meg ez évben; helyzetünk naponkint jobb és szilárdabb lesz. Constantine 's Algir tartományokban ügyesen 's okosan intézött munkálatok azon birtokterjedést szerék telepényinknek, mellyt biztositásuk 's jólétük nem nélkülözhetének. A' benszültök mindenütt tisztelik Franciaország felsőbbségét, 's késkedés nélkül engedelmekdnek a' rendszeres és méltányos kormányzóságnak. Az algiri püspökség fölállításá új biztositék birtokink maradáóságára. — Pénzügyi állapotunk folytonosan javul. A' tartósan haladó országos jövedelemnövekvés a' nemzeti gazdaság s jólét szerencses kifejlését tanusítja, mellyt minden néposztály élvez. Néhány érdek szenved ugyan 's egész figyelmét vonja magára kormányomnak; de dolgozatik megkezdésekor azonnal intézkedések fognak Önök elibe terjesztetni gyarmatink helyzete 's hajjzásunk kívánati ügyében. Több olly törvényjavaslattal is fognak Önök foglalkodni, mellyek czélja, az alkotmány intésinek megfelleleg, az általános törvényhozás tökélyesbitése, 's javítása a' nyilvános kormányzat külön ágainak. — Uraim! Szívem még most is telve azon bizonyítványokkal, miket azon esemény alkalmakor kapték egész Franciaországtól, melly minden kívánatinkat betölté. A' parisi gróf születése legnagyobb vigasztalás vala, mit nekem az ég adhata. Unokám, valamint atyjával förtént, intézvényink tisztelésében 's Franciaországiérti buzgásban fog neveltetni, mellyre egész családom mindenkor példaul szolgálend neki. Ohajtam, hogy ünnepeles körülmény gyűjtse Önöket össze böcsője körül, 's hogy Önök közepette áldja meg vallásunk azon gyermeket, melly egészen a' haza tulajdona. — Uraim! Hazánk virázó állapotja, mellyhez Önökkel együtt szerencsét kívánok magamnak, azon folytonos együttműködésnek tulajdonitandó, mellyel engem a' kamrak nyolcz év óta segitnek, 's ezenkül a' nagy országos hatalmak tökéletes őszhangzásának. Bár mindennap tökéleteseb 's rendületlenebb lenne ez őszhangzás, 's mutassa meg intézvényink szabad 's egyszersmind rendszeres működése a' világnak, hogy az alkotmányos királyság a' szabadság jótéteményit egyesini tudja azon tartóssággal, melly az országok erejét képezi. — A' többszöri éljennel felbenszakasztott trónbeszéd után az új pairek fölesketése következék, 's a' kir. család elhagyá a' gyűléstermet. — A' trónbeszéd tartalmával nincsenek megeléglőve a' parisi lapok, 's különösen a' belga kérdés érintését ki nem elégítőnek mondják. —

(Gérard felszólítása a' nemzetőséghez.) Montlosier gr, ki mind a' régi francia főnemességi jogigények mellett buzga ugyan, de több munkát ada ki egyszersmind a' jesuiták ellen, f. é. dec. 9én Clermont-Fer. andban elhunyt. — Gérard tábornagy nemzetőségű főparancsnokká kinevezetése után következő felszólítást intéze a' parisi nemzetőséghez: „Kedves bajtársim! A' király parancsnoksággal tisztelt meg engem fölöttek, én teljes mértékben érzem e' nagy bizalom súlyát 's azon kötelességet, melly az vallaimat

iz vallamot teljelt; el is határozta hogy egészen reá szenteltem elemek a' vesztését; a' bold. Franciaország sereg egyik legteresebb bajnokai reá laza üsteletét víve nagyj; de leg sajja, mert edemes vezért veszté segit, hogy azal ut frist de zendület 's eszieségi karona nagyj intezvényekhez, melyek vármzosi legy smitoklan lassó ézenenyeké ig sokkal fontos szolgálatok ten, ismeretlek, hogysen kökötelteti legylen. Draga lojálisim! Zaslánkai nyilványos rem' legjobban fejezi ki teó, ti vallamot eddig, egy ezental ardi gró" —
(Hátsói zavar. Lajos és Clotilde jelenléte mult zavar támad, mellyt Dec. 10kén. Drahó hí ón Hlárók hiedelm szerint meg narokozók vá ingereltek. Néhány nap on egy trón Jakab egyházon. Előtte nagy misze ber hallgató szónok. Dec. 18kán azo hánok, 's 10kén rendfőig volt a' sz las vagy megintés regt. Követek nek: „Nem sokára tartan egy hadi szerenest, 's vasárnapjára promiss nek, megrendítve minden király 's sáló lakara díszitni. Előtte nagy misze a' nyi 's szentokkal terelté ő, 's gyón daljére megunk, de a' gyónok meg ná, 's Neapolon eszigezethalmozult pe 's meg is kelt rajta. Hlárók Hlárók díaditok eszige, követe önyi tarit 's őrségét nélkül beverek karunk. e' vértől, de minégy 200 főt megis 's minden eszigt 's határozat habo novan az egyházi 's katonaság miszt. a' nép százelet kálvára; de a' főt ség a' sikaszet, 's miszt bosszant 's minden politikai renditől fista val től eszidenen hallgatott a' katonaság, hány fötvenis hallgató“ Dec. 12kén nán magyarázatul kezdé blongni a' n vel beztára léle az ajtó, amon belé lizáon talán bizonyos világotat könt lamen, minin elkesztéül gyónok kezde zajgati, 's csakhamar kövök az adakokra, 's a' nép rendfőig az adak riatók fökötának a' katonaság, 's gyűlöngni kezdé a' rendfők legy azonban elég mennyiség lett vol kizaklat a' nép, 's minit ősszetem nyegott vól, 's esk az utcan bever erőszakoskodást. Bombák közt minit az egész városban alg manit meg ne lélkésit csak meg hajja szaladitandó 's az előbb meg azon rjót elmozott. 's lakos vesztésen megértül. — De honogy temetése, illi pompával meg kál, melly egyháziak az illy pompá meztán 's mulati akart a' katonaság, dehat Paris legesebb 's történeti tüközestül, 's mire rendeltetése helyzet volt jelen az elötte olly nagy szám Clotildia volt nemzeti gyűlési követek Thibauton gr, mellyt harajja az el jeles szerzője, egyike azon 20 szemé

Xétmeto

(Világosi parádák. A' majnap nepe. Beethoven emlékszóla.) A' vilá lo hullott el álkozhat egy nárberzaga len reménye im kesegi szünetek, de leszart; a' tetes 's a' segők önkéntek nek. — A' majna m. frankfurti töké tartók évi ünnepeket; 10 nekör egy 11kor fekte fölötten. Inghelm gr hiza vonalk; déltin 4 órákor ves volt, 's miszt nagy füzetelésigra stállitást eskötöl tarság Londona ról; diszkrétell emlé a' őrszvetet, 's 45 városban adánk hangversenyi 's De hogy azon nagyseri adánk lebe zó emlékszóval, mellyet magis érte nes menység kívánatit, mert az őssz tozhat, még tem elyöndi a' nagy

Ha tehát e' számbul egy millió hivatalos levél lerovatik, jövedőre majd egy millió eddigelé díjmentes levél gyarapítandja a' postajövedelmet.

(Canadai hírek. O' Connellnek jószágot akarnak venni. Elegy.) Dundas ezredes megtámadá a' zendülőket nov. 15kén Prescott mellett, 's rövid csata után elszéyeszté, mellyben csak egy embert veszíté. Bill Johnson híres kalózt nov. 17kén Burwell 's James három angol mérföldnyire Ogdensburghtól elfogák. Burwell kinyomozván őt azerdőségben, sz. Lőrincz folyam egyik réve felé üldözteté, hol fia dereglyével várakozék reá, őt tova szállítandó. James azonban a' fiatal Johnstont, míg az atyát az erdőben üldözik, szerencsésen hatalmába keríté. Az öreg Bill Burwelltől mindenütt inaltatva tele torokkal ordíta: „Dereglyémet! Dereglyémet!“ midőn az erdőből kiért; de a' folyamparton James lépett elibe, 's megadásra szólítá fel őt. „Inkább meghalok!“ dörgé a' vén kalóz 's két pisztolyt eméle magosra. Az ifju inté atyját, futna vissza az erdőbe; de a' tanács későn jött, mert ott már el volt állva utja 's végre oda nyilatkozáék, miszerint kész magát megadni, ha fegyverit fia kezeibe engedik szolgáltatnia. Sok alkudozás után végre átadá 12 töltésre alkalmazott Cochranepuskáját fiának, azután 2 nagy pisztolyát, de övénben még négy apró pisztolya volt 's egy széles harczkés. Végre azonban ez utóbbi fegyvereitül is megvált, mire azonnala' Jefferson grófsági börtönbe szállíták őt. — Sept. 2kán egy waterfordi radical gyűlésben Sheean lelkész indítványt tett az O' Connell-adó megszüntetésére; ugy azonban, hogy aláírás utján 100 ezer font sterlingért fekvő jószágot vásároljanak számára, családjánál örök időkre megmaradandót. A' gyűlés azonnal választmányt nevez ki egyezkedésbe bocsátkozás végett az O' Connelladót kezelőkkel. — Birminghamben egyik legközelebb radical gyűlés alkalmakor O' Connor azon indítványa, miszerint napot kívánt határozatni, mellyen általános fölkeléssel szerezzon magának igazságot a' nép, nagy többséggel megbukott. 'S illy mérsékelt értelemben válaszol O' Connell is radical megtámadói azon felszólítására, mellyben azok az ő elmellőztetésével velők egyesülésre szólítják föl az irlandiakat. E' válasziratában keményen vádolja O' Connell az angol radicalokat, hogy Irland helyzetét teljességgel nem ismerik, 's bánásmódjuk nem böcsületes és nem őszinte. Egyszersmind alaposan törekszik azon állításukat czáfolni, mintha toryk 's whigek egy ösvényen járnának, mivel szerinte leginkább a' whigeknek köszönhetni a' parlamentjavítást, kik azonkül városi testületekre, rabszolgakereskedésre 's általjában Irland kormányzatára nézve is nem csekély érdemeket szerzenek maguknak. „Ha, ezek az érintett választírat zárszavai, a' népalkotmány pártolói makacsul tovább is segítendik Oastler, O' Connor, Stephens 's egyéb ellenségit a' nyugalomnak 's rendnek, ugy az előző társulat részéről rosztalást 's félre nem magyarázható ellenzést fognak tapasztalni, mit valóban meg is érdemlenek. Azon böcs elv szerint: a' kínálkozó eszközökből annyit használjunk, mennyit lehet, 's cselekedjünk a' legjobbat, mennyire körülmények engedik, — tehetségük szerint pártolják a' whigministerséget az előzőtársulati férfiak, noha némelly pontokban nem egyezhetnek meg annak hanyagságában, mert inkább vélik ezt tehetni, mint ismét visszahanyatlani azon számtalan rosztalás vég nélküli láncolatába, mellyel a' toryk kormányra jutása az országot el fogná árasztani.“ E' határozott hang ismét rendkívül fölzógatá a' tulzó véleményű sajtót, melly kíméletlenül szórja mennyköveit O' Connellre; ki azonban rettegés nélkül daczol a' viharral.

(Strauss beteg. Elegy.) Dec. 11iki londoni lapok szerint a' bécsi keringő-király, Strauss, miután Londontul egész Glasgowitz mindenütt dicsőséget arata, Skótzsiából visszatértekor megbetegült, 's Leicesterben már többé nem tudá hangászkarát igazgatni. Strauss csupán az angol légmérsekknek tulajdonítván bajját, nem engede az orvosok tanácsának, kik néhány napi nyugalmat ajánlának neki ereje visszaállítására, hanem azonnal Dowerbe sieté, onnan Calaisba vitorlázandó, honnan a' M. Post egyik levelezője így ír róla: „A' szegény Strauss, ki oly nagy zajt üte az egész világban, 's annyi sok ezer embert mulattatott játékaival, alkalmasint eljártá már utolsó hangversenyét. Pár nap előtt ugyanis nagy hangversenyt adván szép hangásztermünkben, az első osztályt még szokott jelességével élénkíté, de csakhamar oly rendkívül elgyöngültnek érzé magát, hogy távoznia kelle a' teremből. Másnap egész hangászkarát elbocsátá, mellynek egy része visszatért Németországba, másik osztálya pedig Londonba utazott.“ (Egyébiránt nem lehet igen veszélyesen beteg a' kedvelt művész, mert Bécsben minden pillanatban várják visszaérkezését.) — Grahamstownban egy zsidó család él, melly 18 év előtt csak egy ökörrrel bírt, 's most 50 ezer font sterlingről rendelkezik, 's csupán házaí jövedelméből ezer font sterlinget húz évenként. 'S illy szerencsések ott számosan találkoznak. — Burdett dec. 18ikán fényes conservatív lakomán leend Birminghamben, hol ismét alkalma lesz majd üres mennyköveket szórni O' Connell 's az előző társulat ellen. — Van de Weyer belga követ, egy igen gazdag angol hölgygyel szándékozik házasságra lépni. Angliában is hatalmasul terjed a' kath. vallás. Londonban ugyanis rendkívül pompás kath. sz. egyházat szándék építeni, mellynek tervrajzát a' papához küldék helybenhagyás végett. Az oxfordi tud. egyetemen félíg kathol. felekezet támadott, melly büjtől, 's világiaknak csak bizonyos korlátozás közt akarja megengedni a' sz. irás-olvasást. E' felekezet tagjai közt már több tanító is van, 's az illető hatóság még sem nyult ellene célzó rendszabályokhoz. — A' liverpool-manchesteri vasuton, megnyitása, tehát mint egy nyolcz év óta, öt milliónál több ember utazott 's ezek közül csak kettő halt meg a' kocsi véletlen összeütközése következtében. A' london-birminghami vasuton nem rég egyszerre 1652 darab hizott ürut szállíta három mozgony. Az üruk tulajdonosi oda nyilatkozáék; hogy a' szállítási költség nem csekélyebb ugyan az eddig divatozott szállításánál, de a' jószág értékben legalább 7 pctet nyer, 's hogy e' szerint a' vasuti szállítást drágasága mellett is mindenkor tetemes nyereségnek

tekinthetni. Amerikában télen fűtési szokás a' gőzkocsikat, nagyobb kényelem végett. —

Franciaország.

(Kleber temetése. Kamranyítás.) Kleber, a' világhírű francia hős, köztudomás szerint orgyilkos kezei által mult ki Egyiptusban 1800 évi jun. 14kén. A' hős hült maradványit Franciaországba szállíták 's d' Iff szírten temeték el közel Marseillehez. Azon magányos sötét szírten, hol rabló madarak vijongásinál egyéb hangot nem hallhatni, 18 évet töltének el a' hős porló részei. 1818ban többszöri sürgetésre megengedé XVIIIik Lajos a' strassburgi tanácsnak, hogy falai közé vihesse azokat, hol sept. 7kén csakugyan a' monostori czinterembe temeték; f. é. dec. 13kán pedig ujra a' különösen e' czélból a' díszterem fölállított emlék alá. A' temetés, pompa igen fényes vala, 's az elhunyt hős érdemeinek megfelelő. — Dec. 17kén személyesen nyitá meg Lajos Fülöp a' kamrákat. A' gyűlésterem egészen a' tavalyi mód szerint vala díszítve. A' karzatok már regg. 10 órakor tömve valának kíváncsiakkal, de a' követek csak 12¹/₂ órakor kezdének összes állogni. Egy órakor indult a' tuileriakból Lajos Fülöp, 's a' fölállított sorkatonaság mindenütt éljennel fogadá őt. A' királyné megjelentét az ülésteremben tisztelő hallgatás ünneplésit. A' király Orleans 's Aumale hgek és számos tábornok kíséretében jelent meg a' teremben, 's örömkialtással fogadták. —

(Lajos Fülöp trónbeszéde.) „Pair 's követ urak! Önök utolsó ülése óta Franciaország jólléte csak növekvék, 's a' nyugalom, mellyet élvez, csak erősült. Igen kedves elöttem, hogy Önök közt levén, együttmunkálásokat csak még további javítására kell kikérnem e' már annyira kedvező állapotnak. Viszonyim a' külhatalmakhoz folyvást egyenlőn megnyugtatók. Franciaország, frigyesei 's egész világ böcsülésében őt illető helyen áll. A' belga 's hollandi ügyek iránti tanácskozások ismét megkezdének Londonban. Nem kétem, miszerint közel 's békés kimenetük leend, melly Belgium függetlenségének 's Európa nyugalmanak újabb kezességül szolgál. Olaszországban az ausztriai sereg elhagyák a' pápai birtokot. A' szentszékek közt kötött szerződés következtében Anconából kitarokodának harcsoink. A' katonai megszállás tehát megszünt azon birodalmakban, mellyek függetlensége oly nagy mértékben érdeklí Franciaországot. — Spanyolország még folyvást martaléka ugyanazon zavaroknak, ugyanazon szenvedéseknek. Mi folyvást minden pontját teljesítjük szövetségesünkkel a' négyesszövetségnek. A' királyné kormányja nem szűnt meg tőlünk nemcsak azon segélyt, mellyre bennünketa' szerződések köteleznek, kapni, hanem mindazon gyámolításban is részesült, miknek adását Franciaország érdekei megengedék. Reményem, miszerint villongásink Mexicoval 's az argentiniai republicával végökhöz közelitnek. Uj 's kikötőinkből nem rég indult tengeri erő áll e' pillanatban Veracruz előtt, 's kieszközlendí a' mexicói kormánytul azon igazságot 's őtalmat, mellyet már oly rég óta sürget kereskedésünk. — Afrikában jutalmat talál az áldozatinkban kitüntetett szilárdaság. Az Önök elibe terjesztendő vázlat tanusitni fogja, miszerint kormányom czélzatiba helyzett bizalmok nem hiúsult meg. A' béke nem zavartaték meg ez évben; helyzetünk naponkint jobb és szilárdabb lesz. Constantine 's Algir tartományokban ügyesen 's okosan intézett munkálatok azon birtokterjedést szerzek telepvenyinknek, mellyet biztosításuk 's jóllétük nem nélkülözhetének. A' benszülöttek mindenütt tisztelik Franciaország felsőbbségét, 's késkedés nélkül engedelmeskednek a' rendszeres és méltányos kormányzásnak. Az algiri püspökség fölállításá új biztosíték birtokink maradandóságára. — Pénzügyi állapotunk folytonosan javul. A' tartósan haladó országos jövedelem-növekvés a' nemzeti gazdaság 's jóllét szerencsés kifejlését tanusítja, mellyet minden néposztály élvez. Néhány érdek szenved ugyan 's egész figyelmét vonja magára kormányomnak; de dolgozatik megkezdésekor azonnal intézkedések fognak Önök elibe terjesztetni gyarmatink helyzete 's hajózásunk kívánati ügyében. Több oly törvényjavaslattal is fognak Önök foglalkodni, mellyek czélja, az alkotmány intésinek megfelelőleg, az általános törvényhozás tökélyesbitése, 's javítása a' nyilvános kormányzat külön ágainak. — Uraim! Szívem még most is telve azon bizonyítványokkal, miket azon esemény alkalmakor kapék egész Franciaországtól, melly minden kívánatinkat betölté. A' parisi gróf születése legnagyobb vigasztalás vala, mit nekem az ég adhatta. Unokám, valamint atyjával történt, intézvényink tisztelésében 's Franciaországérti buzgasban fog neveltetni, mellyre egész családom mindenkor példaul szolgálnd neki. Ohajtam, hogy ünnepléses körülmény gyűjtse Önöket össze böcsűje körül, 's hogy Önök közepete áldja meg vallásunk azon gyermekeit, melly egészen a' haza tulajdonja. — Uraim! Hazánk virágzó állapotja, mellyhez Önökkel együtt szerencsét kívánok magamnak, azon folytonos együttmunkálásnak tulajdonítandó, mellyel engem a' kamrák nyolcz év óta segítnek, 's ezenkül a' nagy országos hatalmak tökéletes őszhangzásának. Bár mindennap tökéletesb 's rendületlenebb lenne ez őszhangzás, 's mutassa meg intézvényink szabad 's egyszersmind rendszeres működése a' világnak, hogy az alkotmányos királyság a' szabadság jótéteményit egyesíteni tudja azon tartóssággal, melly az országok erejét képezi. — A' többszöri éljennel felbenszakasztott trónbeszéd után az uj párek fölesketése következik, 's a' kir. család elhagyá a' gyűlés' s' ermet. — A' trónbeszéd tartalmával nincsenek megelégtülve a' parisi lapok, 's különösen a' belga kérdés érintését ki nem elégtőlnek mondják. —

(Gérard felszólítása a' nemzetörséghez.) Montlosier gr., ki mindig a' régi francia főnemességi jogigények mellett buzga ugyan, de több munkát ada ki egyszersmind a' jesuiták ellen, f. é. dec. 9én Clermont-Fer. andban elhunyt. — Gérard tábornagy nemzetörségi főparancsnokká kineveztetése után következő felszólítást intéze a' parisi nemzetörséghez: „Kedves bajtársim! A' király parancsnoksággal tisztelt meg engem fölöttek, én teljes mértékben érzem e' nagy bizalom súlyát 's azon kötelességet, melly az vallaimat

az államot terhelte; el is határozam magamat e' parancsnokság átvételkor, hogy egészen reá szentelendem életemet. Nyilvános gyász tanusítá a' haza veszteségét: a' halál Franciaország egyik legjobb polgárát 's a' hadsereg egyik legderekabb bajnokát ragadá el. Lobau tábornagy az egész haza tiszteletét vivé magával; de legmélyebb fájdalom a' nemzetőrséget sújtja, mert érdemes vezérét veszté el, ki olly buzzón látá el kötelességit, hogy azáltal új fényt deríté pályájára. Valamint ő, ugy én is zendületi 's császársági katona vagyok 's hű azon uralkodó családhoz 's intézvényekhez, mellyek óltalmazása kötelességtek fő pontja. Reményem, hogy soraitokban hasonló érzeményekre találандok. A' szajnai nemzetőrök sokkal fontosb szolgálatokat tett, 's az azt lelkesítő érzemek sokkal ismértebbek, hogysen kétkedhetni lehetne mindenkor szolgálati készségében. Drága bajtársim! Zászlainkra himzett e' jelszó: „Szabadság 's nyilvános rend“ legjobban fejezi ki a' nemzeti kívánatot 's haza érdekét, ti valamint eddig, ugy ezentul is hűvek fogtok ahöz maradni. Gérard gróf.“ —

(Rheimsi zavar. Lobau és Choudieu temetése.) Rheimsben egy térítő jelenléte miatt zavar támoda, mellyet így ír le egy ottani hiteles levél: „Dec. 10ikén. Darab idő óta Rheimsben csak térítőkről beszélnek. Köz-hiedelem szerint négy tartozkodik városunkban, 's az elmék rendkívül ingerültek. Néhány nap óta egy térítő nyilvános beszédeket monda sz. Jakab egyházban. Eleinte nagy mérséklettel szóla, 's csak néhány némbert hallgatót számíta. Dec. 8ikán azonban már püsszegések valának hallhatók, 's 10ikén rendőrség volt a' sz. egyházban, zavart 's fütyölést gátlás vagy megbüntetés végett. Következő szavai kitörő roszalást gerjesztének: „Nem sokára azután egy fiatal hódító, ki kocsijához lánczoló a' szerencsét, 's vasakarójával parancsokat osztott az európai szárazföldnek, megrendítve minden királyt 's császárt trónján, a' pápai hatalmat is fölakará dönteni. Elvivé magával a' héthalmu városbul messzire a' szent-atyát 's lánczokkal terhelé őt, 's győzelmes kardjában bizva könnyű diadalt ígére magának, de a' gyöngének csillagzata erősb vala a' hatalmasánál, 's Napoleon csillaga elhalványult. VII. Pius ismét a' pápai trónra lépe 's meg is halt rajta. Hamvai Romában pihennek. 'S a' nagy harcos, diadalink csillaga, ketezer órányi távul szigetre száműzeték, hol böcsület 's dicsőség nélkül hevernek hamvai.“ Másnap nem tarta ugyan beszédet e' térítő, de mintegy 200 férfi mégis megjelent a' nevezett sz. egyházban, 's minden eszközt 's butorzatot halomra rombolt, gúnyszókkal visszazaván az egyházi 's katonaság intését. Ezután a' lelkeszlak felé vonult a' nép szüntelen kiáltozva: „Le a' térítővel!“ Végre eloszlata a' katonaság a' sokaságot, 's másnap bocsanatot kért a' térítő egyházi szószekekről, 's minden politikai czélzástól tiszta vallásos beszédet tarta, mellyet tisztelő esöndben hallgatott a' közönség, 's csak az utolsó szók után volt néhány lötytényés hallható.“ Dec. 12ikén: „Ma este a' szokott ajatosság után nagyszámmal kezdé tolongni a' nép sz. Jakab egyháza elibe, 's mivel bezárva lelé az ajtót, azon balga véleményre jött, hogy a' sz. egyházban talán bizonyos válogatott közönség előtt hallatja magát a' térítő. Innen, miután ellenkezőről győződék meg a' sokaság, a' lelkeszlak előtt kezdé zajgani, 's csakhamar kövek röpülének szörnyű kiáltozások közt az ablakokra, 's a' nép rendes ostromot nyitá meg a' ház ellen. 6 1/2 órákor riadót doboltatának a' hatóságok, 's a' nemzetőrség lovon 's gyalog gyűlöngni kezdé a' rendőrök fegyveres csapatival együtt. Mielőtt azonban elég mennyiségű lett volna számuk, már elfoglala a' lelkeszlakot a' nép, 's mindent összerombolt falai közt. Éjjélkor minden nyugott volt, 's csak az utcán heverő bútordarabok tanusíták a' történt erőszakoskodást. Rombolás közt mindenütt zendületi dalok hangzának, 's az egész városban alig maradt meg néhány lámpa épségben. A' térítőt 's lelkeszt csak nagy bajjal szabadíthatá meg néhány szánakozó emberbarát, 's az előbbi még azon éjjel elutazott. A' zavargás közben több nemzetőr 's lakos veszélyesen megsérült. — Dec. 10kén ment véghez Lobau tábornagy temetése, illő pompával ugyan, de azon általános részvét nélkül, melly egyébkint az illy pompát annyira szokta érzékennyé tenni. Csak nézni 's mulatni akart a' közönség, 's egyebet nem érte. A' temetési járdalat Paris legszebb 's történeti tekintetből legnevezeteseb térein vonult keresztül, 's mire rendeltetése helyére érkezék, már csak csekély része volt jelen az eleinte olly nagyszámu kíséretnek. — Dec. 11dikén René Choudieu volt nemzeti gyűlési követet temeté el Montmartre sirkertben. Thibaudeau gr., meghitt barátja az elhunynak 's Napoleon történetinek jeles szerzője, egyike azon 20 személynek, kik síríg kísérek a' holtat.

N é m e t o r s z á g .

(Würzburgi párviadal. A' majna m. frankfurti önkéntesek évünnepe. Beethoven emléksobra.) A' würzburgi egyetemnél ismét egy tanuló hullott el áldozatul; egy nürnbergi születésű ifjut ugyanis, ki tán egyetlen reménye hon kesergő szüleinék, dec. 8dikán, párviadalban ellenese leszurt; a' tettes 's a' segédek önkéntesen átadák magukat a' törvényszéknek. — A' majna m. frankfurti önkéntesek 1813 's 1815bül dec. 11én tarták évi ünnepöket; 10 órákor gyűlének össze a' császárteremben 's 11kor fekete öltözetben, Ingelheim gróf vezérlete alatt, sz. Katalin egyházba vonultak; délután 4 órákor vevé kezdetét a' nagy ebéd, este zene volt, 's másnap nagy táncmulatságot adának. — Beethoven emléksobra felállítását eszközölő társaság Bonnban tudósítást ada három évi munkálattól; dicsérettel emlité a' részvétet, mellyet e' vallolat méltán érdemel, 45 városban adának hangversenyt 's 8 helyen magányos gyűjtés történt. De hogy azon nagyszerű alakban lehessen előállítani a' dicsőült hangszerző emléksobrát, mellyet magas érdemei méltán követelnek, még tetemes mennyiség kívánatik, mert az összegyűlt pénz, melly ideiglen kamafoztatik, még nem elegendő a' nagy czélra. —

(Binterim lelkész két évi fogságra ítélve.) Binterim bilki lelkészt a' düsseldorfi tartományi törvényszék előtt folyt vizsgálatok következtében két évi fogságra ítéltek 's dec. 12kén azonnal be is tömlöczöztek. —

Mainzban minap egy ifju ember bizonyos családkörben kövé vagy bálványá dermedt. Ezen új eset következőleg történt: F. lipesei fi 1836ban Strassburgban bizonyos L. hajadon keze után esengett, 's mind a' lány, mind kedvese atyjának megegyezését megnyerte, 's megkötvetvén a' házassági szerződés, azt a' vőlegény tíz ezer forint értékű jegy-ékszer ajándékkal megis erősíté. A' vőlegény azonban atyja megegyezése végett Lipesebe rándult. Mi gát vagy akadály gördülhet mindazáltal közbe, hogy a' vőlegény csak két év mulva utazhatott vissza mátkájához, mindéddig nem tudhatni, de az bizonyos, hogy a' jegyes pár folyó évi augusztusig kölcsönös levelezésben állott egymással. Végre mult septememberben bizonyos kereskedési ügy-eligazítás végett Mainzba megyen a' vőlegény, hol egy kereskedőhöz vala váltólevél által utasítva, mint neki öt ezer forintot haladéktalanul kifizetni tartozóhoz. Azonban a' kereskedő nem levén képes e' mennyiséget rögtön előteremteni, F. a' kereskedőt bíróval fenyegeté, mire a' kereskedő F. követelése kielégítésére hitvese ékszerét ígérté 's ezt azonnal elő is hozta. De ki rajzolja le a' fiatal F. elszörnyedését. Az ékszer az ő jegyajándéka, az ő jegyészere, a' kereskedőnek pedig az ő mátkája volt. Mindkettőre legott ráismert, elkiáltá magát 's elfasult. Kezei föl voltak emelve 's többé le nem hajlottak, ajkai nyilva voltak 's többé be nem záródtak. Bálványként állott dermedve — gutaütöten.

B e l g i u m .

Brüsseli nov. 27ki hír szerint a' király csak Praetnek londoni küldetésébül visszatérése után utazand el Parisba. Tegnap reggel (nov. 26án.) de Merode gróf hosszasan tanácskozott a' mechelni érsekkel, mi után a' gróf azonnal Lackenbe rándult a' királyhoz. — De Liem, a' pattantyusság parancsnokló tábornoka, parancsot teve közhírré, miáltal katonáinak adott bármí-féle szabadsági engedvény azonnal visszavonatik. — Brüggebe több, löporral 's hadiszerral megrakott, hajó érkezék Ostendébül, honnan a' löpor 's hadiszerek több végpont közt fognak szétosztatni a' hollandi határokon. — A' brüsseli pénzesarnokon, nov. 29én azon hír keringe, miszerint a' kormány nov. 28dikán a' londoni tanács véghatározat javaslatát vevé, melly az adósságot 4,500,000re olvasztja le, a' maradék-fizetéstül fölmentéssel, olly föltétel alatt azonban, hogy Belgium azonnal adja át azon földrészt, melly a' 1831 nov. 15ki szerződés szerint Hollandiát illeti. —

A' genti katonai hatósághoz azon fontos hír érkezék dec. 7dikén, miszerint a' hadminíster a' tartaléksereg összehívását parancsolja, ennek következtében minden e' sereghez tartozó 14nap alatt fegyverben köteles állani. Jól értesültek szerint Leopold király három seregest-alkítására ada parancsot; az egyik Maas mellett, másik Campine, 3dik Gent környékén táborzand. — Nothomb vasuti tudósításiban, 1839bea a' brüssel-tubisei, a' gent-courtrai 's a' landen-st-trondi vasutak kinyitását közli. Lierre felé menendő mellékutról többé szó sincs.

A' francia Courier arloni levelezője szerint: A' luxenburgiak védelmére mindent elkövetnek; a' hgség lakosi, kik szívre 's véleményre belgák, megesküvének, hogy sem Hollandiának sem a' német szövetségnek nem hódulandnak; mindent készek elkövetni ennek kikerülése végett. Ha fáradalmikát méltó siker nem koronázná, 's bátorságukat szerenese nem pártolná, nem marad egyéb hátra, mint az ország elpusztítása 's tömegestül kivándorlás. —

O l a s z o r s z á g .

Róma, nov. 24kén: Spanyolországi hírek szerint könnyen azt gondolhatni, mintha a' királyné követőji tökéletesen el akarnának szakadni az anyaszentegyházról, mind e' mellett a' legutóbbi időben 900 ezer franknyi tetemes mennyiség érkezék idegen pénztözsérek által a' pápai datáriába papi engedvényekért, mellyek egyedül Spanyolország azon részébül érkezének, hol a' királyné kormánya el van ismérve. — A' takarékpénztár igazgatósága munkálkodását igen támogatja a' közvélemény, mellyet minden rendű lakosság ügyekszik előtűntetni. Azon sok kisedt ajándék, mellyek ez utolsó hónapokban, mióta annyi idegen van itt, eléggé tanusítja (naponkint néha 8—10 ezer scudi gyűlt be,) hogy a' római népnél nem hiányzik a' takarékoság szelleme, csak hogy eddig nem volt alkalma megtakarított pénzecekeit egész biztossággal kamatosíthatni. — Spontini, a' híres hangszerző, Jesiből, hol születék, tegnap ide érkezett. Azon városban mulatta alatt igen tetemes mennyiséget (nemelylek szerint 10 ezer scudit) ajándékozott egy zálogház (monte de pieta) alapítására, mi által polgártársai halálját méltán megérdemli; a' dicső szerző művei jutalmát szépen tudja kamatoztatni. — Római nov. 27iki hír szerint Anconába mindennap várják a' francia hadihajók megérkezését, mellyek az anconai francia őrséget hazájába visszazárlítja; az ausztriai sergek már el indultak állomásikrúl, 's maholnap egészen el hagyják az egyházi birodalmat. —

Faenzában, az ausztriai sergek elvonulta óta, a' esendet ismét megzavarták; a' bel 's külvárosok közti régi vita, melly emlékezetet muló idő óta dulja e' város lakosait, 's darab időtül elenyészni látszatott, újlag felélénkült 's külekedés közt véres fejek tanusíták a' szenvedelem zajgását; a' rendőrségi biztost megsebesíték 's egyedül lélekéberségének tulajdoníthatja megszabadultát; a' pápai lovasok közbejötté vete véget a' véres jelenetnek. Szoros vizsgálat fogatosítatik a' viszály kezdőji ellen; annyi bizonyos, hogy e' tárggyal a' politikának semmi köze nem vala. —

H o l l a n d i a .

A' hollandi követkamra dec. 12ki ülésében a' harlemi tenger kiszáritása iránti törvényjavaslatot terjeszték elő; a' vallolat létesítésére nyolcz millió forintnyi 5 pCttel kölcsön kívánatik az ország biztositéka mellett.

A' nyilvános ülés után a' külügyminister titkosban politikai közleményeket nyilvánított a' kamarák előtt; miknek igen kimerítőnek kelle lenniök, mert mind egyik kamarában másfél óráig tartott a' közlemény; a' kamrai tagok a' legszorosab titoktartásra szölitvak fel. —

Törökország.

(Bell izgatása Cserkeszthonban. A' porta részvéte a' belga ügy iránt.) Bell, Cserkeszthonban az új szerződés pontjai végrehajtását várja, hogy annál könnyebben üzhesse csempészkedési hadiszerekkel cserkesz baráti számára. A' szerződés értelme szerint az angolok nagy 's rendkívüli könnyítéseket nyerne a' fekete tengeren hajózásra 's kereskedésre; Bellez hasznára szándékozik fordítani, már Maltából nagy mennyiségű lőport 's golyót rendelt meg, mit Cserkeszthonban csempész. Némi tekintetben ő az angolok apostola, ki a' cserkeszket ellenállásiban tüzelgeti 's erőködésiket az oroszok ellen támogatja. Egyik barátjához ezt írta nem régebben: „Míg egészséges leszek 's bírom magam, hirdetni a' szót, mire hivatva vagyok, addig Oroszország nem igazandja meg a' cserkeszket. Ugy látszik Bell térítő, de nem a' béke 's vallás szellemében, hanem háboru's zendülés hirdetője. Cserkeszthon jövedelemforgási már kimerítvék, egyedül csak idegen segély által tarthatja fön magát; meddig fog e' segély tartani, nem bizonyos, 's attól felhetni, hogy békeföntartásért jó föltételek mellett olly szerződés fog kötetni, melly a' segélynyújtásnak véget vetend. — A belga-hollandi egyenetlenség itt különös részvétre talál; a' törökök, kik egyébiránt a' legfontosabb események iránt is igen hanyagok, kíváncsiak e' kérdés elhárítására. Hihetőleg ez onnan származék, mert Resid basa, a' porta Richelieuje, tudatá, miszerint e' belga-hollandi ügy olly nemű, hogy eldülése következményit még Konstantinápolyban is megérzendik; ez idő óta a' külföldi lapokból mind azon ezikkel, mellyek ez ügyet érdeklík, a' legnagyobb szorgalommal lefordítgatják 's a' miniszeriség elibe terjesztik.

Konstantinápolyi nov. 17-ki hír szerint: „Miatán a' kereskedési szerződés alá van írva, csak a' kiviteli vámjegyzék meghatározatása marad hátra, mert a' bevételre nézve minden rendben van. A' francia biztosak végre, engedélyt kapva illető felsőségtől, az angolokkal egyesülének, ez ügynek végképi eldöntése végett. Reménylík, mi szerint ez év multával mindennel készek leendének. A' szerződés 1839ki majusban lépend életbe.

(Az angol befolyás csökken a' portánál. Az angol tengerész tiszteket nem fogadja el a' szultán.) Konstantinápoly, nov. 28-kán: Az angol befolyás napról napra csökken a' portánál az orosz követ fáradozásai következtében; tanúság erre a' következő esemény: néhány angol tengerész tiszt érkezék ide a' napokban a' nagy uri szolgálatba lépés végett, és senki sem kételkedék, miszerint ajánlatjuk azon nagy hiány miatt, melly jelenleg a' török tengerészetnél uralkodik a' tisztekre nézve, el fog fogadtatni. De nagy csudálkozásra halljuk, hogy a' szultán egy szomszéd hatalom közbevetésére ajánlatjokat föltétlenül ugyan, de megköszönve visszautasítá. Köz hír szerint a' orosz tisztek maradnak meg a' porta szolgálatában.

Schweiz.

A' schweizi képes kalendarium Distelütől Solothurnban megjelent; 's a' napi sajtó egyhangulag kedvezőleg nyilatkozik róla 's a' nép 10 kron kíváncsílág vásárolgatja. Az 1653iki paraszt háborúból 's 1838 maj. 6ki köröm és szarupárti viszályból igen csinos metszetű jeleneteket foglal magában. — Több cantonban összegyűlt már a' nagy tanács rendes téli ülései tartására; Solothurn tavaly a' kölesön új rendszere által a' gazdasági hitelt alapítá meg, az idén új erdészeti rendszert, 's adósság körüli új rendszabályokat fog életbe léptetni.

Görögország.

Görögországi hírek szerint Otto király Rumeliában utaztakor nemcsak a' szeretet 's hódulás jeleit tapasztalá, hanem sok panasz is hangzék fülebe, főleg az adószedés körüli önkényes zsarolások miatt. A' király azon ígérete, miszerint e' jogtalanságoknak mentülelőbb véget vetend, megnyugtató nagyobb részint az elméket. Görögországban bank-felállításról a' hírek igen terjednek. —

Athen, dec. 2dikán: Az utóbbi napokban miniszeriségváltozást rebesgetének, mi azonban nem valósult; csupán a' főváros kormányzója szenvede változást. — Nov. 21-kén az öreg Kolokotroni reggel 11 órakor a' seminariumbelieket tanítójaikkal egyetemben összegyűjté Pnyxen, Akropolissal szemközt 's magasabb helyzetből az ifjakon kívül számos gyülekezet előtt beszédet tartá, mellyben következő hely érdemel legtöbb figyelmet: „Én öreg ember vagyok, a' hazai zavarokban, Görögország jogai és szabadsága harczaiban megszükrülve. Eltem legnagyobb részét fegyver között töltém el 's így nem vala időm a' statusra nézve más hasznos dolgot megtanulnom. Szegyenelve állók előttetek, mint elaggott, olvasás 's írásban járatlan, minden tanítványnak gúnytárgyul kitétetve. Ti szerencsések, van alkalmatok a' tudományok művelésire, a' legszebb birodalom áll előttetek nyitva, használjátok a' felszámíthatlan kincsét, melly nektek kínálkozik, 's egyedül csak a' hon javára használjátok, ezé minden szellemi és anyagi erőtök. Eljetekegyetértésben és bekeességben, minden nemzetbeli idegent szeressetek, mindnyájan iparkodának erejük szerint Görögország java elmozdításáért, mellynek jó és igazságos királyja sokáig éljen 's a' t. — Bár mily jó célbul történt is az agghósnak e' beszéde, mégis a' felsőség résziről tetszést nem arathatott; sőt némi kedvetlenségnek volt szülője. — A' telet Athenben tölteni szándékló angolok között az ifjú Fitz-Allen lord, Norfolk hg fija, gerjeszt legtöbb figyelmet, lasonlag Canning lord 's lady. Az utolsó udvari bálban a' király Canning ladyvel tánczolt, Fitz-Allen

pedig a' királynéval. Legközelebb Bracebrldge ladyt, Görögországban az amerikai iskolák legnagyobb pártolóját várják; hasonlólag Byron özvegyét is, ki huzamosb ideig szándékozik azon országban mulatni, hol dicsőült férje hattyudala zendült meg. —

Oroszország.

Odesszai nov. 4ki levél szerint Lazareff hajóvezér, a' fekete tengeri hajóserég főparancsnoka, nov. 2ikán Nikolajeffből Odessziba érkezék. Az egész fekete tengeri hajóserég össze fog vonatni az odesszai kikötőben; már nyolcz sorhajó meg is érkezék; összesen 26 sorhajó 's 60 kisebb hajó fog itt őszpontosulni. —

(Az orosz czár Leuchtenberg hggel Moszkvában.) Sz. Pétervár, dec. 5én: A' moszka czár Leuchtenberg hg kíséretében nyolcz nap alatt járá meg Moszkvát, azon célbul, hogy a' hget e' régi, a' birodalom szívében fekvő, fővárossal 's népségével, melly az orosz nemzetiség leg-hűbb képezője, ismértesse meg. A' népség valódi hevülettel fogadá az ifju hget, férfias szépsége mindnyájok szívét megnyeré. Leuchtenberg hg a' czár névnapja után azonnal elhagyandja sz. Pétervárt, Münchenbe térendő vissza, honnan olaszországi birtokit fogja meglátogatni. A' tavasz kezdéten jövend vissza ide fons. anyja kíséretében; az esküvési ünnepelet hihetőleg csak juliusban tartandják, a' czárné születésnapján.

Svédország.

Stockholm, nov. 30kán: Göthe tanító, a' jeles szobrász, tegnapelőtt élte 54. évében meghalt. — A' király Svédország 's Norvégia nyugati tartományba utazását dec. 6kára füzé ki; minek következtében ma a' tartományok kormányzóijhoz rendkívüli hírnök küldetett szét. A' király Südermanlandon keresztül dec. 21kén már Christinában fogott lenni.

A' király dec. 3dikán utazott el Stockholmbul több országnagy kíséretében; elutazása előtt a' király kormányzóságot alakíta, melly távolléte alatt az országot igazgatná; e' kormányzóság feje a' trónörökös, kire a' sereg főparancsnokságát is ruházá.

3) **Jutalomkérdés** Budapest: Neh. t. t. Schwartner Márton urnak, a' pesti kir. tud. -gyetembe a' diplomatika, és heraldika volt tanítójának, könyvtár-őrjének, és a' bölcsekedési kar seniorának hagyományából 180 fr. v. cz. ajánlatik a' következő tárgyról készitendő legjobb értekezés jutalmul: „Cum in Verbözüi Tripartito Quadrupartiti auctores etiam illud reprehenderint, quod in eo non pauca aliter, quam juris divini naturalisque aequitas, vetusque regni observatio exposcere videbatur, posita sint, imprimis instituta utriusque operis accurata comparatione sententiarum diversitas enotetur, tum etiam via, et modus de competentis recte judicandi ostendatur.“ Azon értekezés, melly a' jutalmat megnyeri, másunnan e' czélra ajánlott költséggel kinyomatik, és annak 12 példányi szerzőjének általadatnak. A' határnap, meddig t. i. azok, kik a' kitett jutalomért vetelkedni szándékoznak, értekezéseiket a' helybeli kir. tud. egyetem. nagys. rectorának bérmentan beküldeni tartoznak, jövő 1840ik esz. febr. utolsó napjára van rendelve; azon nap pedig, mellyen a' 180 v. forintból álló jutalom a' legjobb értekezés szerzőjének oda íteltekik, szinte 1840 junius 1sőjére határozott. Az olly értekezés, melly szerzője nevet nyilván kijelentik, e' tudományos vetelkedéshez nem bocsáttathatik, hanem csak az ollyan, melly, valami jelszót viselvén homlokán, szerzőjének nevet, és más öt megismértető jeleket egy melléje kapcsolt, de pécsettelt levelkébe zárva foglalja, mellyel kívülről ugyanazon jelszó legyen írva. E' tudományos vetelkedésre a' hazai, 's külföldi tudós férfiak meghivatnak, 's értekezéseiket diák, magyar, német, vagy francia nyelven készíthetik. Költ Pesten 1838. nov. 27kén. A' Schwartner jutalomhagyományja gondviselőji szoblahói Pálma Elek a' m. kir. tud. egyetem jegyzője által. 3)

2) **A' REGÉLŐ 's HONMŰVÉSZ** szépművészeti magyar folyóiratok 1839dik évi lapjaira (finom velinen 's képekkel) előfizethetni Pesten a' kiadó tulajdonosnál és minden es. kir. postahivatalnál. Fél évi díja postán 6 ft., helyben borítékkal 5 forint 24 krajczár, boríték nélkül 5 forintezüst pénzben. 2)

3) **Bács megyében** Pacséron 8 urbéri telek 12 zsellér 120 hold, 1200 □ ölével, öt ház 26 holddal, hozzá tartozó koreszmával, malom-joggal, es kir. haszonvételekkel 10 1/2 sessióra terjedővel. Odry Gergely Baján t. Matyasovszky ügyvéd urnál 1839 évi február 1ső napjaregg. órákban a' többet ígérőnek örökös áron eladja. 2)

2) **NEMESI BIRTOK-ELADÁS.** Néhai tek. Nagy József t. b. ur t. Heves megyei Pesttől 7 's Gyöngyöstől egy mértföldnyire fekvő vámosyörki, 's Gyöngyös mellett G. Halásziiban levő birtoka, Gyöngyösön pedig a' sólymosi utczában szabad fundusokon épült két háza hat gyöngyösi taksással 's hét dézmás szőlővel, 's Gyöngyös mellett a' benei pusztán Beno vízen épült egy malma, 's némelly természetmények jövő 1839 évi január 16kán regg. órákban Gyöngyösön kezdendő 's azon vagy következő napokon a' helyek színein is folytatandó árverésen többet ígérőknek el fognak adatni. Kik a' györki 's g. halászi jóságok mennyiségéről bővebb értesítést kívánnának ezt Egerben Zábráczy István t. b. urtól mint n. Nagy József végintézete végrehajtójától megnyerendhetik. 3)

2) **Nevelőné** kerestetik egy illedelmes házhoz, jóérkölesű, tudományosan művelt, asszonyi kézi munkákban 's a' magyar nyelvben jártas. Előszóval, vagy távoliakat (bérmentes levelekre) írva tudósít Dr. Schedel Ferencz, Pesten, kigyó-utca, 403 szám alatt. 3)

Gabonaár: Pest dec. 24ikén: Tiszta buza 138, 122, 110; — Kétszeres 96, 90; — Rozs 84; Árpa 80, 75; Zab 62, 60, 56; — Kukuricza 80, 76, 72; — 28ikán Tiszta buza 140, 125, 115; — Kétszeres 95, 93, 90; — Rozs 86, — Árpa 80, 75, 70; — Zab 63, 60, 56; — Kukuricza 82, 80, 75, — pesti mérő v. gar.

Dunavizálás: dec. 23ikán: 3' 10" 3" — 24ikén: 3' 6" 0" — 25ikén: 3' 5" 0" — 26ikán: 3' 0" 9" — 27ikén: 2' 10" 0" — 28ikán: 2' 4" 0" — 29ikén: 2' 4" 0"

Pénzkelet: Bécs dec. 24én: 5 pCtes statuskötelezvény 107 10/32 4 pCtes 100 3/32, 3pCtes 80 5/8 fr. pgó.

Lotto: Budán dec. 22ikén: 70. 5. 18. 72. 11.